Mūsų Obalsis:
Už Progresą, Taiką ir Demokratiją!

VILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėm ir per žmones lai neišnyks nuo šios žemės."
—ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XX, NO. 143. PIRMADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 19 D., 1939 M., CHICAGO, ILLINOIS. KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENĄ...

Tolimuose Rytuose
Mr. Stimson
Derybos
Budėkime

Anglų-Japonų susikirtimai Kinijoj didėja ir grieztėja. Tai gali buti pirmi dumai naujo pasaulinio karo.

Brangiai atsieina Britanijos interesams jos vyriausybės nusileidimai agresoriams.

- - -

Henry L. Stimsonas, budamas Valstybės sekretorium, smarkiai išstojo prieš Japonijos veržimąsi Mandžurijon. Naturalu, jis tikėjosi to ir iš Anglijos, bet jos vyriausybė pasiuntė vieną lordą "patyrinėti". Tas gi nubaltino Japonijos grobimą. Išdavė Kiniją. Paniekino p. Stimson.

- - -

Kada Japonijai pavyko tas grobimas, Mussolinis pakartojo tai su Ethiopija. Ir čia Anglijos vyriausybė mizernai pasitraukė, tas padrąsino agresorius.

Paskui sekė Austrija, Ispanija, Čekoslovakija, Klaipėda ir Albanija.

- - -

Anglijos vyriausybė, žinoma, norėjo susigerinti su Japonija, paskui su kitais agresoriais. Ji stengėsi pasukti agresiją į kitų žemes, kitų lėšomis.

Ta "užgerinimo" politika pagalios betgi atsiverčia prieš pačią Angliją.

Agresoriai įsitikinę, kad Britų imperializmas jau silpnas, neatsikirs.

- - -

Derybos del sąjungos prieš agresiją eina žąsies sparta, kuomet reikia orlaivio spartos.

Anglijos diplomatai turbut mano, kad jie "Dievo parinkti" kitų rankom žarijas žarstyti.

Tegul jie neužmiršta, kad šiuo tarpu jie kalbasi su bolševikais.

- - -

Municho konferencijoj Chamberlainas ir Bonė ignoravo Sovietų Sąjungą. Bolševikai tačiau šaltai laikėsi. Jie nurodė kur tas veda. Kas iš to išeis.

Dabar gi Sovietų Sąjunga stovi tvirčiausioj pozicijoj. Prieš Anglijos vyriausybę veikia kelios sąlygos.

- - -

Francijos užsienio ministerio Žorž Bonė (Georges Bonnet) žvaigždė visai užgeso. Bonė buvo uoliausias Chamberlaino palaikytojas.

Pasižymėjęs francuzų žurnalistas ir politikas Pertinax sako, jei kils karas, Francijos ir Anglijos vyriausybės ant kelių atsiklaupę prašys sutarties su Sovietų Sąjunga. Turės priimti jos sąlygas.

- - -

Lenkai vistiek gražiai laikosi prieš Hitlerį. Grąsinimai jų neišgąsdina, bent iki šiol.

Gal delto karo gaisras manoma kurti Tolimuose Rytuose. Japonai atrodo ant visko sutinka, bile tik kariauti. Apsvaigęs didybės manija, kaip pasigėręs neturi balanso.

- - -

Budėkime! Jei kils pasaulinis karas, visa žmonija bus baisiai sukrėsta. Iškalno tam prisirengus kiek lengviau tai pergyventi.

Tolimų Rytų padangė rusčiai niaukiasi naujo karo dumais, o naziai nori padegti Europą.

V. Andrulis.

CIO NARIAI IŠVIJO MARTINO GUNMENUS IŠ FLINTO

SUVEDŽIOTI DARBININKAI GRYŽTA Į AUTOMOBILIŲ DARBININKŲ UNIJĄ, ATSIPALAIDOJA NUO MARTINO

Flint, Mich., birž. 18. — Disciplina ir puikus susikaupimas CIO Automobilių Darbininkų Unijos narių visiškai pribaigė Homer Martino įtaką Flint mieste ir išvengė kruvino susirėmimo, kurį Martin buvo ana vakarą paruošęs.

Pralaimėjęs taip vadinamą streiką Chevrolet ir Fisher Body fabrikuose, Martinas manė atsigriebti provakatoriškai išsauktom riaušėm. Jisai buvo sušaukęs keliose vietose gunmenų susirinkimus, gerai žinodamas, kad tų susirinkimų unijistai netoleruos.

5,000 unijistų apsupo susirinkimų vietas ir reikalavo gunmenų geruoju išsinešti iš miesto. Po penkių valandų derybų gunmenai išsinešdino iš kur jie atsidanginę.

Tuomet Fisher ir Chevrolet lokalai išleido lapelius pranešant darbininkams, kad Martinas visiškai suklupo ir jo gunmenai jau išsidangino. Pasekmėj to, Fisher numerio 2 fabriko darbininkai mažne visi prisirašė prie Automobilių Darbininkų Unijos. Panašiai pasielgė ir Chevrolet fabriko darbininkai.

Tai nepaprastai didelis unijistų laimėjimas, atsimenant, kad Fisher dirbtuvė buvo Martino stipri fortifikacija pirma "streiko" paskelbimo.

Martino įtakai subliuškus Flinte, jo šalininkai jį pradėjo masiniai apleisti ir Detroite. Kurie dar nešiojo Martino ženklus, numetė ir atėję į lokalo raštinę įstojo į CIO uniją.

Sovietų Sąjungoj ir Karvėm Įdeda Dirbtinus Dantis

Maskva. — Sovietų spaudos pranešimu, pradėta sovietijoj pritaikyt karvėm dirbtini dantys. Iš Sovietų Ukrainos atvežta į Maskvą trys karvės su dirbtiniais kapliais. Jos bus rodomos žemės ūkio parodoj, kuri prasidės Maskvoje rugpiučio mėnesį. Išradimui laikraščiai priduoda daug svarbos.

ATSTEIGĖ PAŠTO SUSISIEKIMĄ SU ISPANIJA

Washingtonas. — Pašto departamentas praneša, kad tarpe Ispanijos ir Jungtinių Valstijų praeitą šeštadienį atsteigta pašto susisiekimas, kuris buvo nutrauktas nuo rugpiučio mėnesio 1936 metų.

Trečiųjų Europos krepšinio pirmenybių uždarymas. Gegužės 28 d. Kaune baigėsi nuo gegužės 21 d. vykusios Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos, Vengrijos, Italijos ir Francijos rinktinių krepšinio komandų rungtynės del Europos pirmenybių, kurias laimėjo Lietuva, nugalėjusi visus savo kompetitorius. Vaizde matomas rungtynių uždarymo aktas, visų dalyvavusių valstybių komandoms su savo vėliavomis išsirikiavus prieš vyriausybės tribuną.

Chamberlain Dar Vis Laikosi Suktų Sąlygų

Maskva. — Jeigu Chamberlainas ir paskui jį sekąs Daladieras neatsisakys nuo suktų sąlygų, tai vargiai bus prieita prie susitarimo, kas del sudarymo antiagresinio bloko, sako Sovietų Sąjungos spauda.

Šiuo tarpu Anglijos ir Francijos ambasadoriai ir Chamberlaino specialis atstovas Strang Maskvoje konferuoja su Sovietų užsienio ministeriu Molotovu. Tačiau kaip tvirtina Sovietų laikraščiai, Strango atvežtos sąlygos tokios jau suktos ir provokatoriškos, kaip ir pirmiau buvusios. Delto pasitarimai eina prastai.

Badas Fašistų Valdomoj Ispanijoj, Stinga Visokio Maisto

Hendaye. — Visoj Ispanijoj labai stinga maisto. Pastaromis dienomis vidaus reikalų ministeris patvarkė, kad tik po pusę kvortos aliejaus ir po du svaru bulvių gyventojai gali nusipirkti kas dvi savaitės. Pagrindinis maistas pupos. Iš pupų kepa neva duoną, verda sriubą, pupos atstoja ir mėsą.

Maisto trukumą dar labiau pagilina Hitlerio ir Mussolinio groboniškumas. Ką sugriebia, tą vežasi į savo kraštus.

NAZIAI SURADO DAUG GYVENTOJŲ VOKIETIJOJ

Berlynas. — Pravestu cenzu remdamiesi naziai tvirtina, kad Vokietijoj yra 86,600,000 gyventojų. Kaip tokį didelį gyventojų skaičių naziai galėjo padaryti, tai matyt jau ir iš to, kad Klaipėdos krašte jie skaito milioną gyventojų. O ten viso labo yra tik 151,000 žmonių.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Varšava. — Aštrinimui Vokietijos santikių su Lenkija naziai tiksliai sugriovė lenkų valstiečio triobas Dancigo apielinkėj. Lenkijos vyriausybė atkeršindama naziam, įsakė Dancigo piliečiui industrialistui sugriauti kaip šiandien savo fabriko trobėsius, turimus netoli Dancigo Lenkų Koridoriuj.

FRANCIJOS SUBMARINAS VEIKIAUSIA SUTRĖKŠTAS.

Saigon, Francuzų Indo-Kinija. — Toj vietoj, kur nuskendo Francijos submarinas "Phenix" vakar pasirodė sluoksniai aliejaus. Iš to laivyno viršininkai daro išvadą, kad submarinas turįs but vandens spaudimo sutrėkštas. Pirmiau manyta, kad submarinas nuskendęs 300 pėdų gilumoj. Dabar apskaityta, kad toj vietoj giluma siekia 400 pėdų.

ANGLIJA NENUSILEIS JAPONAM KINIJOJ.

Londonas. — Anglijos ministerių kabinetas nutarė nenusileisti japonų reikalavimam Kinijoj. Tarpe japonų ir anglų policistų Tientsine kone įvyko susirėmimas, kuomet japonai norėjo iš anglų atimti koncesiinam zone strategines pozicijas. Japonai buvo priversti pasitraukti.

NAZIAI VISTIEK GROBSIĄ DANCIGĄ IR POMOŽĘ.

Dancigas. — Vakar čia kalbėjo Hitlerio propagandos ministeris Goebbels. Nedvejojančiai jisai pareiškė, kad žut ar but Vokietija ims Dancigą ir Lenkijos koridorių Pomožę. Del Goebbelso kalbos Lenkija pasiuntė Vokietijai aštrų protestą.

AR DAR KO NEUŽSIMANYS TIE ROMOS FAŠISTAI

Roma. — Italijos fašistai patys be jokio žmoniškumo ir doros, betgi baisiai piktinasi, kad p-nia Rooseveltienė nepriklausė prieš Anglijos karalienę, kuomet pastaroji su karalium Jurgiu atvyko į Washingtoną. Tų gaivalų nuomone, "tai didžiausias šių dienų skandalas".

ALBANIJOS KARALIUS NORI APSIGYVENT ANGLIJOJ.

Londonas. — Mussolinio pavergtos Albanijos karalius Zog su žmona Geraldine prašo Anglijos vyriausybės leisti jiem apsigyvent Anglijoj. Dabar juodu gyvena Turkijoj. Anglijos vyriausybė sutiksianti juos įsileisti, jeigu pažadės nieko nekalbėti prieš Mussolinį.

Fašistų Pavergtoj Ispanijoj Sunku Žmonėms

Hendaye, Francija. — Ispanijoj lankęsi žurnalistai plačiai Francijos spaudoje rašo apie sunkias Ispanijos žmonių gyvenimo sąlygas. Dabar Ispanijoje nepalyginamai sunkiau gyventi, negu buvo karo metu respublikos teritorijoj, jie sako.

Madride, Barcelonoj ir Valencijoj paprasti pietūs 20 pesetų. Duonos svaras 6 pesetai. O vidutinis gero techniko savaitinis uždarbis neviršija 25 pesetų.

Pramonė stovi, nes truksta žaliavos. Madride vos įstengia veikti 400 gatvekarių. Visoj šalyj tik 1,000 lokomotyvų dar gali šiaip taip judėti, kiti sugedę.

Bendrai paėmus visa pramonė suardyta, žmonės badauja. Pramonės atgaivinimą dar trukdo Mussolinis ir Hitleris. Pagal susitarimą su Franco, jie vežasi Vokietijon ir Italijon žaliavą ir maistą.

ANGLŲ ARMIJOS VIRŠININKAS PAS SUOMIJOS VIRŠININKĄ

Londonas. — Anglijos armijos inspektorius gen. Walter Kirke svečiuojasi pas Suomijos generalio štabo viršininką. Vizitas turįs tikslą paveikti nazių įtaką Suomijoj. Gen. Walter Kirke atvykęs Suomijon kviečiamas suomių karo ministerio.

NORI KONTROLĖS ANT TELEFONŲ TRUSTO

Washingtonas. — Federalės vyriausybės atitinkama komisija proponuoja kongresui įvesti valdžios kontrolę ant telefono trusto, kuris be saiko išnaudoja visuomenę. Telefono trustas sudaro 6 bilionų dolerių vertės viso krašto mastu įmonę.

NEUTRALUMO BILIŲ NESVARSTYS ŠIOJ SESIJOJ

Washingtonas. — Gerai susiorganizavę republikonai reakcininkai ir nazių šalininkai sugebėjo nustelbti administracijos paruoštą bilių, kuriuo norėta pakeisti neutralumo įstatymą. Administracijos vadovaujanti žmonės teigia, kad šioj sesijoj nebusią galima bilių svarstyti.

FRANCIJA SUĖMĖ KETURIS UŽSIENIO ŠNIPUS.

Paryžius. — Žandarmerija užklupo keturis įtartinus asmenis kariniam arsenale. Suėmimui užkluptieji nenorėjo pasiduoti. Įvyko susišaudymas ir vienas iš suimtųjų gerokai sužeistas. Patyrinėjus pasirodė, kad jie visi italai. Jų kišeniuose atrasta dokumentų rodančių juos esant kariniais šnipais.

FRANCUZŲ SPAUDA MANO, SUBMARINĄ NUSKANDINO SABOTAŽNINKAI

Paryžius. — Pracitą savaitę nuskendęs Francijos submarinas "Phenix" guli 300 pėdų vandens gilumoj. Įgula visa žuvus ir pats submarinas vargiai galės but išceltas bent kada.

Submarino nelaimę plačiai diskusuoja spauda ir visuomenė. Gera dalis spaudos aiškina, kad submarina turėjus but nuskandinta sabotažninkų. "Negalimas daiktas, kad bėgyje vieno mėnesio be niekur nieko galėtų nuskęsti trijų demokratinių valstybių trys nauji submarinai", sako daugelis laikraščių.

Komunistų dienraštis "Humanite" stačiai sako, "tai įtartinas įvykis". Laikraštis priminęs sudeginimą 34,000 tonų laivo "Paris", akcentuoja, kad ir submarinas "Phenix" turėjo but nuskandintas fašistinių agresorių šnipų. "Humanite" linkus manyti, kad Anglijos ir Amerikos submarinai žuvo irgi dėka fašistinių šnipų.

Varšava. — Lenkijon atbėgę čekai tvirtina, kad Čekoslovakijoj yra vietų, kur vyriškos lyties pusė gyventojų sugrusta į kalėjimus arba į koncentracijos stovyklas.

REAKCININKAI KONGRESE ATMETĖ BEDARBIAM PALANKŲ BILIŲ, PROPONUOTĄ CASEY-MURRAY

Apgaulingu Budu Kėsinasi Visiškai Panaikint WPA Darbus

DARBININKŲ, BEDARBIŲ IR BENDRAI PAŽANGIOS VISUOMENĖS SKUBUS PROTESTAI DAR GALI SUDRAUST REAKCININKUS.

Washingtonas, birž. 18.—Kongreso reakcininkai atstovų bute 201 balsais prieš 82 atmetė Casey-Murray bilių, kuriuo naujosios dalybos šalininkai proponavo paskirti 2 bilionu ir 225 milionus bedarbių šelpimui ir viešų darbų finansavimui.

Atmetę palankų bedarbiam bilių, reakcininkai skubiai mobilizuojasi priimti atžagareivio kongresmano Woodrum bilių, kuris, jeigu butų priimtas, visiškai panaikintų viešus darbus ir tuo budu 3,000,000 darbininkų išmestų iš WPA darbų.

Casey-Murray bilių reakcininkai atmetė begėdinga apgaule. Nepaisydami kongreso taisyklių, balsavimą pravedė slaptą, kad piliečiai nežinotų kuris kongresmanas balsavo už ir kuris prieš. Tokiu pat budu jie rengiasi priimti ir Woodrum bilių.

Prez. Roosevelt as, jo vyriausybės žmonės ir WPA administratorius pulk. Harrington nepaprastai susirupinę reakcininkų apgaule. Visi jie tvirtina, kad dabar vienintėlė išeitis apginti bedarbių reikalus ir WPA darbus, tai skubus ir neatlaidus bedarbių, darbininkų ir bendrai visos pažangios visuomenės protestai.

50 Tukstančių Čekų Koncentracijos Stovyklose

Katoviee, Lenkija. — Senatorius Vojta Beneš, brolis buvusio Čekoslovakijos prezidento, dabar gyvenąs Lenkijoj, pasakojo spaudos atstovams, kad naziai sugrudę į koncentracijos stovyklas 40 ar 50 tukstančių čekų. Suimtieji baisiai torturuojami ir neretai nužudomi.

Vojta Beneš bandęs kentėti nazių jungą, bet, sako, nejminoma. Naziai viską terioja kas tik yra brangaus čekų tautai ir pačią tautą fiziniai naikina.

Senatorius sakė, "naziai pavogė musų laisvę, pavogė teatrus, knygas, maistą ir pavogė viską, ką tik geresnio turėjom. O dabar išgveręs nazių kareiviai mėgina išvogti net musų moteris".

Susekė Berlyno Suokalbį Nužudyt Rumunijos Karalių

Bucharestas. — Rumunijos saugumo organai susekė nepaprastai platų suokalbį, kuriuo siektasi nužudyti karalių Karolių ir jo vyriausybės visus narius.

Suimta apie 50 asmenų. Tarpe suimtų yra popų, profesorių, valdininkų, bet daugiausiai amunicijos fabrikų viršininkų. Į saugumo organų rankas patekę dokumentai rodo, kad suimtieji yra nariai slaptos fašistų partijos, žinomos kaip "geležinė gvardija". Iš kitos pusės patirta, kad suokalbis suorganizuotas Berlyno nazių.

Lenkija Nepasiduosianti Vokietijos Naziam Geruoju

Bostonas. — Lenkijos ambasadorius Jurgis Potocki spaudos atstovam tikrinęs, kad jokiam atsitikime Lenkija nenusileis Vokietijos naziam. Lenkija ginsianti kiekvieną colį savo žemės.

Potocki manąs, kad Francija ir Anglija irgi padės Lenkijai gintis. Sovietų Sąjungos pagelbos Potocki bijo. Jisai mano, žaudonąjai Armijai esant Lenkijoj, nukamuota Lenkijos liaudis pasidrąsintų ir imtų šlėktas už keterų.

Naziai Maitins Vokietijos Gyventojus Sintetine Jautiena

Berlynas. — Dėlei nuolat blogo pašaro ir iš to išsiplėtusių ligų gyvuliuose, Vokietijos galvijų skaičius per pastaruosius metus sumažėjo ant 30 nuošimčių. Del tos priežasties nazių ekonomijos ministerija pasirupino pagaminti dirbtiną jautienos mėsą.

Dirbtina "jautiena" atrodo kaip mėsa, bet ne mėsa. Todel ir jos maistingumas labai menkos vertės. Iš kokios medžiagos daro tą "jautienę", ministerija neskelbia. Bet dirbtinas dešras padaro iš chemikalų ir pakulų.

Sulig Nazių Dekretu Turės Buti 4 Vaikai Kiekvienoj Šeimoj

Berlynas. — Nazių partijai pareikalavus vidaus reikalų ministerija išleido dekretą, kad kiekviena šeima verstinai privalo turėt nemažiau kaip po keturis vaikus.

SOVIETŲ UKRAINA DIDELIS KRAŠTAS IR NEPAPRASTAI TURTINGAS

Washingtonas. — United States Bureau of Mines apskaito, kad Sovietų Ukraina ne tik didelis kraštas, bet ir nepaprastai turtingas gamtos resursais. Jos žemės plotas siekia 360,000 ketvirtainių mylių.

Biuro tvirtinimu, Sovietų Ukrainoj yra 72,300,000,000 (72 bilionai 300 milionų) tonų anglies; 4,066,000,000 tonų geležies rudos; 40,900,000,000 tonų geležinio putnago; 441,000,000 tonų manganezo ir 510,000,000 tonų lignito (medinės anglies).

Sovietų Ukraina guli prie Juodųjų jurų ir beveik atsiremia į Kaspijos jurą. Prie Juodųjų jurų ji turi puikų uostą Odesą ir to dėka josios produktai pigiai gali buti išvežami į visas pasaulio dalis.

Visa tai išskaitęs biuras primena, kad tas kraštas turi beveik visa tai, ko reikia hitlerinei Vokietijai. O Hitleris juk savo knygoj "Mein Kampf" esąs įrašęs, kad "Ukraina įeina į nazių užkariavimo sritį".

Tai atrodytų, kad kalbamas Amerikos valdžios biuras lig primintų naziam, kad jų agresijų kelias turėtų eiti į rytus, vietoj į vakarus.

"VILNIS"
(The Surge)
LITHUANIAN LABOR DAILY
Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year $5.50; six months $2.75. Chicago and foreign countries $7.50; six months $3.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year $2.00; ½ yr. $1.00; outside of Chicago, 1 yr. $1.50; half yr. $0.75.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455

Entered as second-class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879

Smilksta Karo Gaisras

Japonijos susikirtimas su Anglija Tientsine persikelia į Šanchajų ir kitur Kinijoj, kur tik yra svetimtaučių koncesijos. Tai grumoja naujo karo gaisru.

Ar tos japonų įtrigos yra tik pagelbėti Chamberlainui ir Halifaxui sulaikyti Angliją nuo susitarimo su Sovietų Sąjunga, ar tai japonų užsimojimas vyti iš Kinijos Anglijos interesus, visvien tas grūmoja nauju pasaulinio karo pavojum.

Jei tai būtų tik manevrai paveikti į Angliją sulaikymui jos nuo taikos fronto, vistiek yra pavojinga, nes kartais tokie manevrai daeina iki tokio punkto, kad gryšti jau negalima, ir karas kyla.

Jei tai yra užsimojimas išmušti Angliją ir paskui kitas šalis iš Kinijos, dar pavojingesnis žygis.

Nesinori manyti, kad Japonijos valdonai būtų tokie trumparegiai. Kiek progos turi Japonija kariauti su Kinija ir kita kuria nors didele šalim? Tai būtų Japonijos imperializmui saužudystė. Bet iš Japonijos militaristų, dabartinių jos valdonų galima juk bile ko tikėtis.

Tas faktas, kad agresorių valstybių admirolai laiko konferencijas, tariasi apie vieningą laivynų veikimą, rodo, kad japonai gal ir užsimojo prieš Angliją.

Japonijai karas Kinijoj nepavyko, kaip tikėtasi. Baigti jį su laimėjimu nematyti vilties. Gal būt Japonijos militaristai ryžosi sukurti pasaulinį karą ir tuo būdu ką nors pelnyti, arba nors paslėpti savo susmukimą Kinijoj. Kita, Hitleris ir Mussolinis to nori. Fašizmui ėeikia plėstis, arba gręsia pavojus žlugimo.

Gal būt agresoriai pasirinks pradėti pasaulinio karo gaisrą Azijoj, nes Japonijos militaristų apetitai nepasotinami. Tie militaristai apsvaigę, nemato, kad jie sau gali mirties dekretą išrašyti.

Anti-agresinėm šalim reikia burtis į sąjungą ir duoti agresoriam mirtiną smūgį, jei nebus galima sulaikyti nuo karo.

Argi Taip?

"Draugo" redakcija pasiėmė sau persunkią, neįveikiamą pareigą—įrodyt, kad komunistai nestoja už demokratiją. Tas laikraštis rašo:

"Chicagos lietuvių komunistų dienraštis džiaugiasi, kad Amerikos komunistai jau net savo konstitucijoj turį įrašę partijos uždaviniu ginti Amerikos respubliką ir demokratiją.

Mes dėl to nesiginčysim. Neabejojam, kad komunistai į savo partijos konstituciją šį gražų dalyką jau įrašė. Bet kas iš to. Daug kas galima įrašyti ir parašyti. Svarbu yra vykdyti, kas parašyta ir nusistatyta.

Komunistai dabar daug rašo, kalba apie demokratiją, mat, net į savo konsituciją įrašo demokratijos gynimo reikalą, bet pasaulis vis dar netiki ir negali tikėti jų geriems norams."

Ko reikia įrodymui tų gerų norų, tai yra, pasisakymo už demokratiją? Darbų.

Taigi, pažiūrėkime, ar yra tų darbų?

Komunistai kiek galėjo gelbėjo Ispanijos demokratijai, daug jų net važiavo iš Amerikos ir kitų šalių kovoti už respubliką; taigi, rizikavo gyvastis už demokratiją.

O ką "Draugas" darė?

Palaikė generolą Franco, fašistinį diktatorių, įrankį Hitlerio ir Mussolinio.

Antra, komunistai kovoja visur prieš fašizmą.

Amerikos komunistai jau keliuose rinkimuose rėmė visom jėgom New Deal kandidatus, kad tuo būdu palaikyti demokratiją, kad neleisti įsigaleti reakcininkams šioj šaly.

Ar tai ne už demokratiją darbas?

Čionai, reikia pripažinti, ir "Draugas", nors be entuziazmo, palaikė New Deal. Reiškia, čia komunistai ir katalikai sykiu veikė.

Komunistai stoja už gynimą Lietuvos nepriklausomybės ir ką gali daro kovai su Lietuvos priešais. Šitą faktą mato visi, nereikia dėlei to argumentuoti.

"Draugo" redakcija turi teisę nepasitikėti vien gražiems žodžiams, bet ji neturėtų užsimerkti nuo faktų, nuo darbų, nes tas ir jai pačiai naudos neneša. Mažai kas paisys laikraščio, kuris savotiškai kalba apie sau nepatinkamą organizaciją ir žmones, nežiūrint, kad faktai rodo visai ką kitą.

Vienatinį argumentą "Draugas" pastato tai, kad komunistai nekovoja prieš Sovietų Sąjungą; jei jiems rūpėtų demokratija, jie kovotų prieš SSSR.

Bet tokis argumentavimas, tai kaip bandymas rėčiu vandenį nešti.

Juk ir prezidentas Rooseveltas ir visa jo administracija nekovoja prieš Sovietų Sąjungą, o vien dėlto būtų paika sakyti, kad Prezidentas negina demokratiją.

Francijos respublika irgi nekovoja prieš Sovietų Sąjungą, o ji pripažinta demokratiška.

Net ir Anglijos dauguma žmonių stoja už sąjungą su SSSR ir spiria savo vyriausybę daryti tokią sąjungą. Ar milionai anglų nedemokratingi tik dėlto, kad jie nekovoja prieš Sovietų Sąjungą?

Kaip tik priešingai—kas kovoja prieš Sovietų Sąjungą, tas eina prieš demokratiją, nes paremia fašizmą, aršiausią demokratijos priešą, jos smaugėją.

Sovietų Sąjunga uoliausia kovoja prieš fašizmą, tad kas dabar eina prieš ją, tas padeda fašizmui.

Ir "Draugas", ant kiek jis puldinėja Sovietų Sąjungą, juo labiau kuomet Lietuvai ji draugina, padeda nepriklausomybę išlaikyti, ant tiek jis padeda demokratijos priešams.

Taigi šis "Draugo" argumentas kalba kaip tik priešingai tam, ką to laikraščio redakcija nori įrodyti.

Kad Įvyktų Susitarimas

Apie ką Londonas daugiau kalba? "Lietuvos Žinių" korespondentas iš Londono rašo:

"Svarbiausia tema yra Sovietų pakto klausimas. Atrodo, kad paktas bus pasirašytas ir sąryšy su tuo, apkalbamos jo strateginės pusės.

Sudarius karinę sąjungą gausis tokia jėga, kokios taikos metu dar niekas nematė. Ir ta jėga bus panaudota ne karui, bet taikai išsaugoti.

Moderniškame kare kovoja keturios jėgos: oro laivynas, kariuomenė, jurų laivynas ir ekonominės pajėgos. Ir visose tose srityse yra didelis sąjungininkų pranašumas!"

Apart trijų didžiųjų valstybių, juk eilė mažesnių apie jas susispiestų Graikija, Turkija, kitos Balkanų šalys. Sovietų Sąjunga gi nori ir Pabaltijos šalims užtikrinti saugumą, tai ir jos šioj pusėj agresijos linijos butų. Taikos frontas butų labai galingas:

"Kariuomenėje taikos metu jos turi 4 milionus kareivių, o karo metu per 26 milionus. Jurų laivynas neabejotinai pranašesnis užašies valstybių, ypač kai galės naudotis graikų, turkų ir rumunų uostais. Žaliavų atžvilgiu tie kraštai niekad nejaus stokos ir tai tuo metu, kai užnugaryje stovi palankiai nusiteikusios Jungt. Am. Valstybės."

Kad sąjunga prieš agresiją, ar taikos frontas, praneštų agresorių jėgas apie tai negali buti abejonės.

Sudarymui tikros tokios sąjungos yra sunkumų, nes Britanijos vyriausybė vis dar viena akim žiuri į Berlyną, vis dar svajoja apie Munichus.

Britų imperializmo viršunės bijo visiško nazių sumušimo. Juk gali įsikurti tokia valdžia, kuri glaudžiai laikysis su Sovietų Sąjunga. Tores tas baugina.

Prasideda Bruzdėjimas

Dienraštis "Laisvė" editoriale rašo:

"Nors Vokietijos fašistai visaip varžo bent kokių žinių prasmukimą iš Vokietijos apie opozicijos veikimą prieš nazius, bet kaip kada jos vis tik prasiskverbia:

Yra tikrai žinoma, kad Vokietijoj tarpe darbininkų prasidėjo žymus kenkimo darbas. Ypatingai tas pasireiškė karo industrijoj, kur gaminami ginklai ir amunicija.

Nazių partija imasi griežtų žygių, kad padarius galą tam darbo žmonių veikimui. Fašistai skiria į tuos fabrikus savo komandierius ir šnipus, kurie sieks pasmaugti opozicinį veikimą. Kada tas pasireiškė masiniai, tai tik patvirtina, kad fašistų užnugaris nėra stiprus. Šį vokiečių darbo žmonių masinį kliudymą karo paruošimui jokiu budu negalima sumaišyti su tais išgamomis, kurie fašistų naudai kliudė socializmo statybą Sovietų šalyj."

Prasidėjo bruzdėjimas Klaipėdos krašte, taipgi smarkiai juda čekai ir slavokai.

Ar neims įrti Vokietijos fašizmo siulės?

Jei taip yra dar karo neesant, ko galima tikėtis karui prasidėjus?

APŽVALGA

TEN SIAURĖJA, ČIA NYKSTA.

Uruguajaus lietuvių laikraštis "Darbas" sako, jog Pietų Amerikoj lietuvių tautininkų pozicijos labai susiaurėjo. Tas laikraštis rašo:

"Pirmiau, kuomet tautininkų partija Lietuvoje buvo visagalinti, čia užsieny 'tautiško plauko' veikėjai turėjo labiau solidžias pozicijas su katalikais. Budavo, jei kartais ir pasisako žodį kitą vieni prieš antrus, tai tik kolonijos reikaluose, bet niekada neturėjo 'sporų' Lietuvos santvarkos reikaluose. Dabar, kuomet po dviejų pardavyščių tautininkų jėga tiek susilpnėjo, kad nepajėgia valdžioje daugiau laikytis be kitų partijų pagelbos, musų katalikai tiesiog spiaudyte apspjaudo 'išmintingas' tautininkų galveles.

Argentinos liet. katalikų savaitraštis 'Svyturys' pasmerkia 1926 metų Smetonos perversmą, kuris sunaikino Lietuvos demokratiją ir negabių vadų vedama šalis į prażutį. Taip pat dėl jų galėtų jau užsidaryti atstovybės ir DULR pašalpomis leidžiami laikraščiai, nes jų pigus patriotizmas esąs nebereikalingas daugiau.

Laikraštis 'Išvien' neturėdamas ką atsakyti 'Svyturiui', tiesiog su barniais jį veja prie evangelijų, girdi, 'politika, partijos, tai ne jusų dalykas.'

Brazilijos liet. katalikų savaitraštis 'Sviesa' savo straipsnyje 'Pora žodžių 'Išvien' redakcijai,' dar skaudžiau juos užpuola. 'Išvien' leidėjus vadina DULR peniukšliais, su savanaudiškais tikslais, ir kviečia juos, jei turi kiek padorumo, dėl patriotizmo atsisakyti nuo kas mėnuo gaumamos pašalpos. Lietuvos tautininkų partijos šeimininkavimą šalyje vadina baisiu kriminalu, kurio niekam daryti nevalia. 'Sviesa', irgi kaip ir 'Svyturys', nenori daugiau girdėti 'Išvien' patriotinių pamokslų, kurie yra tik tam, kad žmones stebinti tautininkų patriotizmu.

Taigi tautininkų pozicijos čia siaurėja. Ar tik nepristis jiems vieną dieną ieškoti darbo frigorifikuose ir valgyti duonų kaktos prakaitu?"

Jungtinių Valstijų tautininkų pozicija irgi "susiaurėjo"—tiek susiaurėjo, kad kraštas kraštą baigia prieiti. Čionai tačiaus tautininkai neaštrina savo nesutikimus su katalikais, o bando švelnyti.

Abelnai tautininkų laikraščiai čia traukiasi nuo savo senų pozicijų, ypač traukiasi "Vienybė". Jie matyti jaučia, jog nepasitraukus jiems neliks ant ko stovėti.

Atrodo, kad dabartinė Lietuvos vyriausybė visai pigiai tautininkus vertina, skaito juos silpnais. Ji bando pagerinti santikius abelnai su visais lietuviais šioje šaly.

APIE JAUNIMĄ.

LDS organas "Tiesa" rašo:

"Visi mylime kalbėti, kad jaunimas reikia organizuoti. Bet tuo pačiu sykiu mes labai mažai tesirupiname ką nors jam suteikti.

Kai kurie tėvai nusiskundžia, kad jų vaikai, kiek paaugėję, jau 'savais keliais' eina, tėvų patarimų nebeklauso. O tuo pačiu sykiu kiek yra tėvų, kurie savo vaikus iš mažens butų aprupinę tinkama jiems literatura ir įrašę į tokią organizaciją, kuri rupinasi kulturiniu vaikų ir jaunimo auklėjimu?

Skundžiasi ir kai kurios draugijos, kad joms labai sunku arba visai negalima įrašyti jaunimo. Bet tuo pačiu sykiu jos nesirupina sudaryti reikalingų organizacinių sąlygų, kurios pagelbėtų joms įrašyti ir palaikyti lietuvišką jaunimą.

Pas mus tokių nusiskundimų tuo mažiausia tenka girdėti. Lietuvių Darbininkų Susivienijimo nariai, kurių vaikai yra įrašyti į LDS ir bendrai su tėvais veikia savo organizacijoj, skaito tuos pačius laikraščius, rupinasi savo organizacijos gerove, neturi progos pasiskųsti ir dejuoti, kad jų vaikai 'šunims šėko piauti' eitų.

LDS aprupina savo jaunuolius tuo, kas jiems butinai reikalinga. LDS jaunuoliai turi savo kuopas-skyrius, kur jie savystoviai vysto savo veiklą. Jie turi savo mėnesinį, net 12 puslapių laikraštį anglų kalba ('Tiesos' angliškas skyrius). Nei viena kita lietuvių organizacija to jaunuoliams neduoda.

Taigi, jeigu mums visiems kiek nors rupi savo vaikus tinkamoj dvasioj išauginti, įrašykite juos į LDS. Dabar prasideda Jubiliejinis Vajus. Visi tėvai LDS nariai, kurių vaikai dar nejrašyti į LDS, tuojaus turėtų tai padaryti. Taipgi turime rupintis ir savo pažystamų, savo giminių, savo kaimynų vaikus įrašyti į LDS."

Tikrai, Lietuvių Darb. Susivienijimas labiausia rupinasi lietuvių jaunimo organizavimu, jų reikalais abelnai, už visas kitas didžiules Amerikos lietuvių organizacijas.

Ačiu tam daugiau kaip ketvirtadalis 8,000 LDS narių yra čiagimiai.

DIDELIS PELNAS.

Kaunas.—Paskelbtas rajoninių elektros stočių akcinės bendrovės, kuri eksploatuoja Petrašiūnų stotį, balansas, iš kurio matyti, kad pračjusiais metais bendrovė turėjo 1,382,117 litų grynno pelno, iš kurio 138,000 litų paskyrė į atsargos kapitalą, 840,000 litų akcininkams išmokama dividendo, skaitant po 7 procentus metinių.

RADIO IŠRADĖJAS POPOVAS

Šiemet Sovietų Sąjungoje minimas dvigubas radio jubiliejus.

Prieš 80 metų gimė radio išradėjas, rusų fizikas A. Popovas, o prieš 40 m. Rusijoje telefono aparatais pirmą kartą buvo nustatytas radio susisiekimas per atstumą.

Fizikas Popovas, susidomėjęs elektromagnetiniėmis Herco bangomis, ilgą laiką jieškojo budų joms priiminėti. Pagaliau 1895 m. jis puikiai išsprendė šitą klausimą, pasistatęs **pirmąjį pasaulyje radio priimtuvą**, kuris leido be vielų pagelbos susisiekti už 683 metrų.

Pradžioje Popovas padarė aparatą atmosferinės elektros svyravimams registruoti. 1894 m. jis pasinaudojo anglų fiziko Lodžo metodu elektromagnetiněms bangoms perduoti per trumpą atstumą ir pasistatė pirmąją pasaulyje anteną. 1895 m. gegužės 7 d. antena buvo pademonstruota Rusų fizikos draugijoje.

Popovo padėjėjas Rybkinas signalizavo Herco spinduliais iš chemijos laboratorijos, o draugijos pirmininkas F. Petruševskis priiminėjo signalus fizikos kabinete. Kiekvieną priimtą raidę Petruševskis rašė kreida lentoje. Tokiu budu buvo perduoti du žodžiai "Henrikas Hercas".

Žodžiams atsiradus lentoje, bandymo stebėtojai sukėlė Popovui ovacijas. Anais laikais toks bevielio susisiekimo budas atrodė tikru stebuklu.

1897 m. Popovas įrengė radio susisiekimą tarp Kronštato tvirtovės fortų ir Lebiažjo kaimo. Minėtuose punktuose buvo paleisti oriniai aitvarai su Popovo išrastais "prietaisais" elektrikiniams svyravimams užregistruoti".

Taip išradėjas pavadino pirmąsias pasaulyje antenas. Šitokio įrengimo pagelba galima buvo priiminėti telefono signalus per 45 kilometrus.

1899 m. radiotelegrafu pirmu kartu pasinaudota susisiekti su užkosusiu ant akmenų prie Helgolando salų rusų krantų apsaugos šarvuočiu "Generolu-admirolu Apraksinu".

Viena iš pirmųjų radiotelegramų buvo pasiųsta iš Peterburgo ledlaužio "Jermako" kapitonui. Ji buvo tokio turinio: "Jermako" vadui. Netoli Lavežari atskilo ledo lytis su žvejais. Suteikit pagelbą."

Caro vyriausybės biurokratai su nepasitikėjimu žiurėjo į Popovo išradimą ir nenorėjo duoti pakankamai lėšų jam tobulinti. Girdi, iš to nieko ypatingo neišeisią, tik pinigai busią išeikvoti be reikalo.

Popovas atsidurė sunkioje buklėje, nes turėjo jieškoti lėšų bandymams tęsti ir išradimui tobulinti techniniu atžvilgiu. Užsienių firmos pasiulė parduoti joms išradimą, bet Popovas griežtai atsisakė.

1896 m. italas Markonis, naudodamasis Popovo antena, pakartojo analoginius bandymus ir susilaukė gerų rezultatų. Jį finansavo italų valdžia, ir Markonis buvo paskelbtas radiotelegrafo išrėdėju.

Rusų-japonų karo metu caro vyriausybė nusipirko savo karo laivams "italų" radiotelegrafo aparatus, nors galėjo juos turėti anksčiau, negu patys italai.

1905 m. Popovas buvo išrinktas Peterburgo Elektrotechnikos instituto direktorium ir tais pačiais metais mirė.

Popovo draugams reikalaujant 1908 m. buvo sudaryta speciali komisija ištirti, kam priklauso radiotelegrafo išradimo prioritetas. Komisijoje dalyvavo rusų ir užsienių mokslininkai specialistai. Pirmininkavo profesorius O. Chvolsonas.

Komisija, susipažinusi su atitinkamais dokumentais, konstatavo, kad **fizikas Popovas pirmas išradęs radiotelegrafą.** Markonio aparatas atsiradęs metais vėliau ir turėjęs Popovo anteną. Markonis, demonstruodamas savo išradimą, nepranešęs, kad pasinaudojęs Popovo antena.

—o—

Sovietų Sąjungoje radiotechnikos pažanga pasiekė aukšto laipsnio. Sovietų Sąjunga turi 75 radio stotis. Jų tarpe yra galingiausia Europoje Kominterno stotis. Sovietų radio tinklo galingumas užima pirmą vietą Europoje ir antrą pasaulyje.

Radio vaidina žymų vaidmenį ir Sovietų žemės ukyje.

Darbininkai laukuose veikia 4,500 trumpų bangų stočių. Per radio perduodamos konsultacijos kolchozininkams ir darbininkams, mašinų-traktorių stočių direktorių įsakymai ir tt. Per radio daromi žemės ukio darbininkų pasitarimai.

Sovietų Arktika taip pat aprupinta radio stotimis. Prieš šešerius metus Sovietų Šiaurėje turėjo 15 stočių. Dabar Ledjurio salose ir pakrantėje dirba 50 poliarinių stočių. Savo nurodymais ir pranešimais jos padeda laivams plaukti Šiaurės jurų keliu ir užtikrina jiems saugumą.

Sovietų radio aprupina informacijomis laikraščius. Sovietų telegrafo agentura (Tass) kasdien duoda informacijų 3,254 laikraščiams.

Kominterno stotis informuoja užsienius įvairiomis kalbomis.

SSSR labai daug radio mėgėjų, kurie energingai dalyvauja šalies radiofikacijoje. Kasmet daromos radio mėgėjų aparatų konstrukcijų parodos. Paskutinėje parodoje buvo išstatyta 1,116 naujų išradimų, iš kurių 500 gavo premijas. "L. Ž."

Matė kaip žuvo jos vyras ir jaunojo Francisco tėvas, garsusis Meksikos lakunas Francisco Sarabia. Tuoj po nelaimei Washingtone matome Mrs. Sarabia ir jos sunų Francisco, Jr., raminamus Meksikos atstovo Salvador Duhart. Nelaimė įvyko kai žymiausias Meksikos lakunas pasikėlė be sustojimo skristi iš Washingtono į Meksikos sostinę. Orlaivis tuoj nukrito į Potomac upę ir lakunas ant vietos žuvo.

NETVARKA KUNO KULTŪROS PAMOKOSE.

Marijampolė. — Prieš keletą dienų mergaičių gimnazijoj per kuno kulturos pamoką aštuntaklesėms buvo pravestas kontrolinis bėgimas. Mergaitės, norinčios buti prileistos prie egzaminų, turėjo aprėžtu laiku nubėgti 200 metrų distanciją. Pora dienų anksčiau kuno kulturos mokytoja grasino, kad mergaitės, nenuplaukę 150 metrų ar nenubėgę 200 metrų nustatytu laiku nebus prie egzaminų prileistos, tačiau del nepalankių plaukimui sąlygų buvo paliktas tik bėgimas, kurį vykdant apalpo net 4 aštuntokės, kurioms buvo iškviestas net gydytojas. Marijampoliečių tarpe šitas atsitikimas gyvai komentuojamas, kadangi mergaitės tam bėgimui nebuvo treniruotos, tinkamai paruoštos ir net nesusirupinta jų sveikatą patikrint prieš bėgimą.

VAIKŲ KANKINIMAS VAIKELIO JĖZAUS PRIEGLAUDOJE

Gegužės 13 d. Kauno apygardos teismas sprendė Vl. Petniuno, Jono Ženausko, Jono Lenkevičiaus ir Adomo Paulausko baudž. bylą.

Savo laiku laikraščiuose jau buvo rašyta, kad Vilijampolėje, Vaikelio Jėzaus dr-jos prieglaudoje buvo žiauriai plakami ir kankinami mažamečiai vaikai. Taigi, už tų vaikų plakimą ir kankinimą aukščiau minėti keturi vyrai ir pasodinti į kaltinamųjų suolą.

Kaltinamąjame akte sakoma, kad saug. policijos valdininko J. Ženausko, gyvenančio šalia Vaikelio Jėzaus prieglaudos, iš jo buto dingę trys šuniukai. Vieną šuniuką Ženauskas rado pas tos prieglaudos vaikus Jurgį Vaitavičių ir Praną Kavaliauską, ganiusius tą dieną prieglaudos karves aštunto forto rajone. Nors Vaitavičius Ženauskui paaiškino, kad šuniuką radę beklaidžiojantį ir sušalusį forto rusyje, bet Ženauskas paaiškinimais netikėjo ir įtarė vaikus, kad juodu pagrobę ir antrus du šuniukus.

Ženauskas paskambino prieglaudos vedėjui J. Kamantauskui, kuris pažadėjo reikalą ištirti. Nesulaukdamas iš Kamantausko atsakymo, Ženauskas pats nuėjo pas Kamantauską.

Kamantauskas, nors ir nebudamas įtartų vaikų viršininku (nes vaikai buvo laikomi prieglaudoje, o ne amatų mokykloj, kurios vedėju Kamantauskas buvo), paliepė tos mokyklos mokytojui J. Lenkevičiui surasti Ženausko šuniukų vagystės kaltininkus.

Prie Ženausko ir Lenkevičiaus prisidėjo prieglaudos ukvedys Vladas Petniunas, nes tie prieglaudos vaikai buvo jo priežiuroje. Taigi, tie visi trys ir pradėjo veikti: į Kamantausko namo prieangį atsivedė J. Vaitavičių ir pareikalavo prisipažinti. Vaitavičius neprisipažino.

Petniunas už prisipažinimą Vaitavičiui siulė pinigų, o Ženauskas grąsino elektros kėde ir kalėjimu, kol Vaitavičius, įgrąsintas, pasakė, kad šuniukus galėjęs paimti buvęs prieglaudos auklėtinis Turonis, dabar dirbąs Kapulskio kepykloje. Tada Ženauskas ir Lenkevičius Vaitavičium vedini atvyko į Kapulskio kepyklą. Čia sauvališkai padarė kratą, bet šuniukų nerado, tik gryždami nusivedė ir Turonį. Nusivedę į Kamantausko butą pradėjo tardyti Turonį. Prie "tardytojų" prisidėjo ir amatų mokyklos šaltkalvystės instruktorius Ad. Paulauskas.

Kadangi tardomi vaikai vis neprisipažino, tai Lenkevičius kelis sykius Vaitavičiui smogė į veidą. Petniunas pasiulė už neprisipažinimą mušti Vaitavičių diržu, o Ženauskas sako, diržas niekis—reik paimti ryškštę, druskos ir šlapią skudurą.

Petniunas Ženausko pasiulymui pritarė, surado ryškštę, iš kurios padarę vytinį, Vaitavičiaus kuną apnuogino, paguldė, kuną sušlapino, užpylė druskos, uždėjo skudurą ir pradėjo plakti.

Plakė Vaitavičius, o Ženauskas laikė. Lenkevičius ateidamas iš kito kambario prie egzekutorių, plakėjus ragino nesigailėti Vaitavičiui ryškščių.

Kad niekas negalėtų įeiti į tą kambarį, kuriame Vaitavičius buvo plakamas, egzekucijos metu Paulauskas laikė duris. Vaitavičių nuplakus tokiai pat egzekucijai buvo atvestas ir mažametis Pranas Kavaliauskas, bet tas iš egzekutorių nagų paspruko.

Bekankinant Vaitavičių Ženauskas atsiminė, kad kadaise iš jo kiemo dingus paklodė. Sako, kas pavogė paklodę.

Kankinamas Vaitavičius atsako: "Turbut, Mažeika" (prieglaudos vaikas). Tuojau buvo išsauktas Mažeika, kuris apie paklodės dingimą sužinojo tik iš egzekutorių, o kadangi jis neprisipažino, tai tokiu pat budu, kaip ir Vaitavičius, buvo nuplaktas.

Nukankinę vaikus, egzekutoriai jų nepaleido, bet Lenkevičius nuvedė juodu virtuvėn, vyrėjai liepė pavalgydinti, o paskui leido gulti, tačiau tas pats Lenkevičius paliepė prieglaudos auklėtiniams J. Baniuliui, Al. Fidirkai, St. Žukui ir kt. nuplaktuosius vaikus pakaitomis saugoti, kad vaikai iš prieglaudos nepabėgtų. Mat, norėta vaikus išgabenti prie Kleboniškių į prelato ukį, ten sugydyti, kad neliktų žymių ir negalėtų vaikai kankinimus iškelti aikštėn.

Tačiau kitos dienos rytą, tarnaitės padedamas, nuplaktasis Vaitavičius iš prieglaudos pabėgo pas savo motiną ir nusikaltimas iškilo aikštėn.

Medicinos ekspertas gydytojas konstatavo vaikų sumušimo žymes, ir nors jų kuno sužalojimai yra lengvi, bet budas, kuriuo jie buvo mušami, mušamiems buvo itin kankinantis.

Tardomi ir teismo proceso metu klausinėjami liudytojai ir nukentėjusieji patvirtino bylos aplinkybes.

Prieglaudos tarnautoja B. Botušienė sako, kad ji sužinojus, jog Vaitavičius ir Mažeika nuvesti į "direktoriaus gonkas", mušti, bėgus jų gelbėti, nes abu vaikai po nesenai jiem padarytų operacijų buvę silpni (Vaitavičiui daryta gerklės, o Mažeikai apendicito operacijos), bet Paulauskas jos neprileidęs, tardamas:

—Moterims čia negalima,—o Petniunas pridėjęs:

—Bobų čia nereikia!

Prieglaudos tarnautojos E. Sankauskienė ir J. Rudžiauskienė tas aplinkybes ir patvirtina, o sargas Masys matęs, kai Petniunas, išėjęs iš direktoriaus kambario kieman, čia pasipiovęs ryškštę ir nusinešęs į direktoriaus kambarį. Tuoj po to kambaryje pasigirdęs vaikų kliksmas, o egzekutorių balsai: "Prisipažink!", "Tylėk!" ir tt.

Vaitavičiaus globėjai Birmanai tvirtina, kad antrą ar trečią dieną po vaikų sumušimo pas juos atėję Petniunas su Lenkevičium ir prašę nekelti bylos, užtai Vaitavičienei žadėdami sumokėti 200-300 litų. Birmanam Lenkevičius su Petniunu ir prisipažinę vaikus mušę, o paklausti kodel taip darė, atsakė:

—Pasikarščiavome!, o druską pilti liepęs Ženauskas.

Visi teisiamieji neprisipažino kaltais.

Prokuroro padėjėjas Domeika sako, kad jeigu toks atsitikimas butų buvęs viduramžiais, tai dar suprantama butų, bet kad tokie dalykai gali buti šiandien—nesuprantama ir dar tokiose įstaigose, kurioms patikimas jaunuomenės auklėjimas, sunku esą apie tai ir kalbėti. Ir tai daroma paties direktoriaus Kamantausko kambaryj.

Visi prieglaudos tarnautojai girdėjo kankinamų vaikų verksmus, o direktorius—nieko "nežino", nieko "negirdėjo". Ir gaila, kad direktorius neatsisėdo į kaltinamųjų suolą, bet teks dar su juo tuo reikalu pasikalbėti.

Yra gyvulių globos draugijos, kovojama su gyvulių kankinimu, o čia žmonės, mažamečiai vaikai!

Kam kam, bet Ženauskui nesą jokių pateisinamų aplinkybių, sako prokuroras Domeika.

Ženauskas policijos valdininkas! Juk paprastas policininkas žino, kad draudžiama ne tik kankinti piliečius, bet ir smurto vartoti. Taigi, Ženausko pasiteisinimą, kad jis nieko nežinąs, egzekucijoj nedalyvavęs, tik šiaip buvęs užėjęs—naivus, neįtikimas, nes liudytojais ir bylos aplinkybėmis nusikaltimas įrodytas.

Kadangi egzekuciją vykdė Petniunas, kurstomas Ženausko, tai prokuroras prašo teismą juodviem skirti didesnes bausmes.

Lenkevičius su Paulausku egzekucijoj irgi dalyvavę, kalti ir baustini juodu.

Prokuroras palaiko kaltinimą už kuno sužalojimą kankinančiu budu.

Civilinį ieškinį palaiko adv. L. Purėnienė. Ji sako, kad ir tie, kurie vaikų neturį, šios bylos proceso metu pergyveno labai sunkų įspudį. Sunku net patikėti, kad tokie reiškiniai pas mus randa vietą. Tai košmaras! Maži vaikai, našlaičiai, štai, tų keturių ponų kaltinamųjų žiauriai kankinami, plakami, ir už ką? Vaitavičius sužalotas, jis visą laiką kaip ligonis, šoka iš lovos, susilpnėjus jo atmintis. Ir jeigu ne jo motina, tai nė šios bylos nebutų buvę.

Ir adv. Purėnienė apgailestaująa, kad kaltinamųjų suolan nepasodintas dir. Kamantauskas.

Adv. Purėnienė prašo teismą teisiamuosius pripažinti kaltais, nes reikia nuraminti visuomenės sąžinę.

Prašo Vaitavičienei atiteisti civilinį ieškinį.

Apygardos teismas, pirmininkaujamas p. Valavičiaus, 15 val. paskelbė rezoliuciją: pripažintas tik lengvas kuno sužalojimas, už kurį Petniunas su Ženausku nubausti po tris mėnesius paprasto kalėjimo, o Lenkevičius su Paulausku išteisinti.

Civilinis ieškinis nesvarstytas. ("L. Ž.")

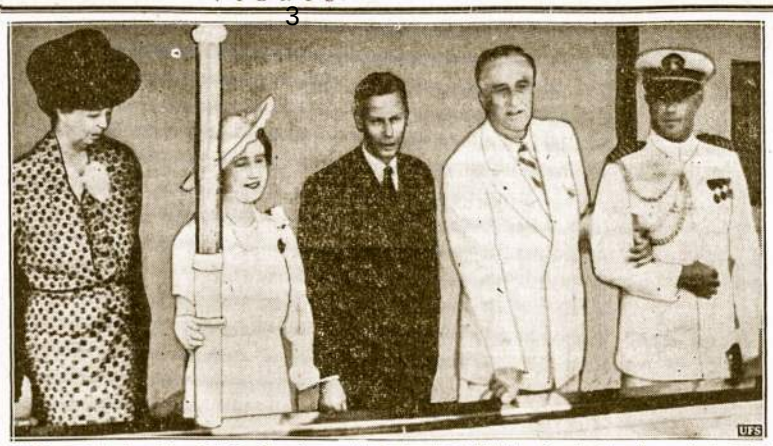

Karališki svečiai Jungtinių Valstijų Mrs. Rooseveltienė, karalienė Elzbieta, ir privatiškas Roosevelto karinio laivyno sostinėj Washingtone. Skaitant iš kairės: karalius George, prezidentas Rooseveltas patarėjas kapitonas Neil J. Callaghan.

KAIP IR KODĖL GELBĖTI LIETUVAI

Lietuva yra musų tautos gimtinė ir pagrindas. Netekus Lietuvos, netektų reiksmės ir lietuvių tauta—lietuviai skaitytųsi kitų dalimi. Šitas faktas kiekvienam galvojančiam lietuviui žinomas ir suprantamas, dar netolimoje praeityje — Lietuvai esant Rusijos globoje, lietuvis buvo vadinamas rusu, lenku ir kitokiu, bet ne lietuviu. Ta kitautiškumo liga papiovė ne vieną lietuvį. Šitos ryšies lietuvių kraujo nabašninkų nemažai yra ir Amerikoje. Tai vis vaisiai Lietuvos Nepriklausomybės netekimo—lenkų, rusų ir vokiečių valdymo pasekos. Jų visų Lietuvos valdymas buvo surus lietuvių tautos smaugimas. Jie tą darė praeityje ir, jei tik lietuvių tauta leisis, darys ateityje. Jie dabar visi garbina Lietuvą ir kiekvienas siulo jai protekciją, bet po jų visų lakštingališkų balsų ir gražių plunksnų slepiasi žiaurus prieš-lietuviškieji tipai. Jie visi yra engėjai ir visi mums gerai žinomi.

Lietuvos Nepriklausomybę patys lietuviai iškovojo ir tik jie patys gali ją išsaugoti. Kuomet ją kas nors kitas saugos, tai labai greitai ir lengvai sau nusaugos. Šitai svetimųjų protekcijos procedurai arba politikai suprasti nėra reikalinga buti diplomatu arba kažin kokiu tarptautinių reikalų žinovu—užtenka tik sveikai pagalvoti.

Stipriausia valstybės protekcija, tai tautos vieningumas ir ryžtingumas niekam nepasiduoti. Kol šito nuostato lietuvių tauta laikėsi, tai sunkiausias kovas laimėjo, o kuomet nuo jo atsisakė, arba svetimai protekcijai pasitikėjo, tai senosios Lietuvos, ir Vilniaus, ir Klaipėdos neteko. Vienybės ir ryžtingumo stoka pražudė ir Austriją, ir Čekoslovakiją ir Klaipėdą. Austrai pešėsi tarp savęs, slovakai nesutiko su čekais, klaipėdiečiai nesutarė su žemaičiais—nors kalbėjo žemaitiškai, bet balsavo vokiškai ir tuo budu nėjučiomis pasidavė vieningai ir sąmoningai vokiečių mažumai. Tas aiškiai parodo, kad pergalėtojais tampa ne skaitlingieji, bet išmintingieji ir ryžtingieji. Tad bukime išmintingi ir ryžtingi: nežemenkime ir nesilpninkime savo tautos; neniekinkime, bet gelbėkime savo tėvų kraštą; nebezdžioniaukime ir neloškime papugų rolių: "I am American," "We are Americans," "Why should we worry about Lithuania," ar tam panašiai. Tokie pareiškimai yra skaudūs ir neišmintingi, ypatingai kuomet jie yra tariami "grimrių"—ateivių lietuvių. Bukime gėri Amerikos piliečiai, bet nebukime sutižę išgamos lietuviai. Ištižęs lietuvių elementas Amerikoje nebrangimames, o Lietuvai yra kenksmingas. Musų tauta yra maža—mums ištižėčiai pavojingi; musų kiekvienas tautietis turi buti lietuviškas kareivis. Jis turi kariauti už savo tautą, už tautos žemę, už kiekvieną lietuvių ar Lietuvos reikalą.

Štai dabar Lietuva pergyvena krizės laikus — persitvarkymo periodą. Klaipėdos atskyrimas nuo Lietuvos sukrėtė visą Lietuvą ir suvirpino visą lietuvių tautą. Kariuomenė ir šauliai griebėsi ginkluotis, o tauta šoko juos sąžiniškiausiai remti. Tuo reikalu susiorganizavo Lietuvoje, Anglijoje, Šiaurės ir Pietų Amerikose lietuvių komitetai. Šitie komitetai renka pinigus ir siunčia juos Lietuvos Stiprinimo (Gynimo) Fondui, Klaipėdiečių Šelpimo Komitetui, Šauliams Kaune ir įvairiuose miestuose-miesteliuose, Aero Klubui, kuris neteko savo vertingos sklandymo mokyklos Nydoje, ir kuris dabar steigia naują mokyklą Zarasuose.

Chicagoje susiorganizavo Lietuvai Gelbėti Komitetas. Į tą komitetą įeina visų profesijų ir srovių žmonės. **Komitetą globoja Lietuvių Prekybos Butas** (Chamber of Commerce). **Butas padengia ir visas Komiteto išlaidas** taip, kad kiekvienas į G. F. įėjęs centas eina Lietuvon.

Fondas jau surinko apie pusantro tukstančio dolerių. Chicagoje ir apielinkėje jau yra suaukota virš trijų (3) tukstančių dolerių. Chicagiečiai yra pasiryžę sukelti bent $10,000.

G. F. prašo aukų iš draugijų, organizacijų ir pavienių žmonių. Jau daugelis organizacijų ir pavienių žmonių savo lietuviškumą yra parodę, o iš kitų patriotinis pasirodymas laukiamas.

Į draugijas ir pavienius asmenis kreipiamasi laiškais ir asmeniškai. Visų aukotojų smulkus sąrašas vedamas.

Aukotojai gali pasirinkti fondą, į kurį jie nori aukoti. Gelbėjimo Fondas perduos aukas Lietuvos Konsulatui ir paprašys jį persiųsti pinigus į nurodytą fondą arba komitetą.

Kaip aukoti.

Draugijos ir kuopos paprastai aukoja atitinkamas sumas iš iždo ir parenka aukų iš narių. Tas gražiai užrekorduoja draugiją ir suteikia kreditą nariams.

Miestų vardais esantieji klubai arba atskiri asmens, jeigu aukoja šauliams, gali pasirinkti burį (postą), kuriam jie dovaną teikia. Tokia dovana įteikta buriui aukotojų vardu, aišku, sukels didelio entuziazmo ir užmegs artimesnius ryšius tarpe aukotojų ir aukas gavusųjų.

Piknikai ir Lietuva.

Butų patriotiška ir rengėjams naudinga, jeigu nuo gegužinių (piknikų) ir kitų parengimų butų skiriama tam tikra pelno dalis Lietuvos reikalams. Šitas budas pagelbėtų išsigarsinti ir suristų parengimus arčiau su Lietuva.

Dovanos ir Testamentai.

Didesnėmis dovanomis ir testamentais Lietuvos reikalai neturėtų buti užmiršti taip pat. Daugelis Amerikos lietuvių turi ir apdraudą ir sutaupų, bet tos apdraudos ir sutaupos yra ir palieka nesutvarkytos—dažnai jonis pasinaudoja svetimi arba tie, kuriems taupytojas niekuo budu nebutų palikęs. Tad patartina pinigų turintiems šiuo reikalu pasikalbėti su savo advokatu arba Lietuvos Konsulu. Butų labai gražu ir patriotinga, kad didesnis skaitlius Amerikos lietuvių atsimintų savo testamentuose Lietuvos kariuomenę, universitetą ir kitas įstaigas.

Kazirninkai ir golfininkai taip pat turėtų skirti tam tikras dalis savo gimtąjai žemei ir vargo užpultiems broliams.

Vienybėje, sakoma, **galybė.** Tad parodykime savo vieningumą ir galingumą. Aukokime kiek kas galime. Suteikime savo broliams ir materialinę ir morališę paramą. Musų parama pagelbėjo Lietuvos Nepriklausomybę iškovoti—ji turi pagelbėti ją ir išlaikyti. Tam, aišku, reikalingas vieningas darbas ir jungtinė parama.

Tad visi ir kiekvienas vieningan ir lietuviškan darban!

Lietuvai Gelbėti Komitetas.

ŽUVININKYSTĖS PRAMONĖ LIETUVOJE.

Kaunas.—Šventojoje, Butingėje, Darbėnuose, Palangoje, Monciškės, Paliepgirių, Užkanavės, Kunigiškių, Vanagupės, Kontininkų ir Senosios Palangos kaimuose gyvena daugiau kaip 2,000 žvejų. Be to, šiek tiek žvejų gyvena ir kituose artimesniuose kaimuose. Šventosios uoste ir 8 Lietuvos pajurio prieplaukose žvejai turėjo 31 motorlaivį, 31 burinę valtį, 36 irklinius laivelius, 309 tinklus, 43 kiudelius (klipius, velkamus tinklus mažytėms žuvelėms gaudyti); 1937 m.—jau turėjo 35 motorlaivius, 28 burines valtis, 38 irklinius laivus, 448 tinklus ir 53 kiudelius.

Pračjusiais metais šių žvejybos padargų kiekis dar žymiai padidėjo ir patobulėjo. 1937 m. perduoti žvejams 2 nauji motorlaiviai pastatyti Šventosios laivų dirbtuvėse, o 1938 m. Šventojoje nuleisti į vandenį dar 6 nauji motorlaiviai.

Šiais metais jau baigti statyti 4 dideli motoriniai kuteriai ir laivų statymo darbas tęsiamas toliau.

PATAISYK
NAMO STOGĄ IR RYNAS
DABAR
Pašaok mus dėl nemokamo apskaitliavimo pataisymui jusų stogo
25 METŲ PATYRIMO
BLEKORIUS & STOGIUS
BRIDGEPORT ROOFING Co.
3216 So. Halsted St.
Tel. VICtory 4965

PHONE, PROSPECT 0745 0746
UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS, Inc.
5931-33 S. Ashland Ave.
CHICAGO, ILL.
Parduodame Tik Wholesale
Mes Turime iš Lietuvos Atvežtos Degtinės
Mūs Visi Darbininkai—Lietuviai
F. ir M. ir MRS. DZIMIDAS
SAVININKAI

Siunčiame Gėles Telegramu į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS — Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St., Chicago, Ill.—Yards 7308-9

Garantuotų Vartotų Karų
BARGENAI
Visokių Išdirbysčių ir Modelių—Visi Bargenai
Atdara dieną ir vakarais.
Bridgeport Motor Sales
3040 S. Halsted St. VICtory 6992
A. BALIS, Sav.

"VILNIES" PIKNIKAI

Liepos 9 — Oregon City

LIEPOS 23 — CAPITOL PARK, DETROIT, MICH.

Rugsėjo 3 — BUFFALO PARK, MARYVILLE, ILL.

Prašome ir kitas kolonijas pasirūpinti surengti pikniką "Vilnies" naudai.

VILNIES ADM.

LIUDAS GIRA APIE VIEŠĖJIMĄ SSSR

Lietuvos Rašytojų Sąjungos Pirmininko Įspudžiai Keturių Savaičių Viešėjimo Sovietų Žemėj.

Šiomis dienomis iš SSSR gryžo LRD pirm. L. Gira, kuris vakar spaudos atstovus painformavo apie savo viešėjimą ir papasakojo apie patirtus įspudžius SSSR, kur išbuvo lygiai vieną mėnesį, budamas rusų rašytojų svečias.

—Mano patirtus įspudžius SSSR galima skirstyti į keturias dalis — tai bendras Maskvos vaizdas, gegužės 1 d. paradas, Kijevas ir Krymas ir Maskvos muziejai ir teatrai, — pradeda L. Gira.

—Tik pervažiavus SSSR sieną, tuoj pastebėjau ir pajaučiau rusų šventės — Gegužės 1 d. alsavimą. Iliuminacijos, garsiakalbiai ir kit. šventės ruošos vaizdai. Pasienio stotyje Bigosove buvo nuodugnus, bet mandagus įvažiuojančių patikrinimas. Čia noriu pažymėti apie tą pavyzdingą tvarką, kurią teko pastebėti važiuojant Rusijos geležinkeliais apie 1,-600 klm. Važiuojančių traukiniais žmonių skaičius labai didelis, tačiau nėra to didelio netvarkingo susigrudimo. Persėdimo stotyse keleiviai per garsiakalbius informuojami, kur reikiamas traukinys stovi, jo išvykimo laikas, kur kuris traukinys vyksta ir panašiai.

Į Maskvą atvykau balandžio 30 d., o gegužės 1 d. jau teko žiurėti tikrai įspudingo tą dieną ruošto kariuomenės ir organizuotos visuomenės parado. Šis paradas, kuris man paliko didelio įspudžio, truko apie 8 valandas. Pirmiausia paradavo kariuomenė, o vėliau organizacijos. Iš viso, kaip teko patirti, šiame parade dalyvavo apie 1,700,-000 organizuotų žmonių ir kariuomenės. Ypatingą įspudį paliko fizkulturininkai—sportininkai.

Gegužės 1 d. vakare aplankiau darbininkų 'ZISO' kliubą. Šis kliubas labai didelis. Jame yra atskiros bibliotekos, salės, skaityklos, restoranas ir kit. Kliubas gražiai įrengtas. Tą pat vakarą vieno to kliubo skyriaus vedėją išmokiau šokti musų tautinį šokį "Suktinį." Aš čia pat vienam esančiam salėje muzikui paniuniavau 'Suktinio' melodiją, o jis netrukus šį šokį paskambino. Aš gi su kliubo skyriaus vedėja pašokau. Drauge su manim kliube buvęs anglas išmokė šokti "Lambetvuoką," o paskui visi pašokome rusų tautinį šokį "Jabločką." Tame pat kliube teko pastebėti, kad rusų darbininkams menas nėra svetimas. Klausiau, kaip viena darbininkė pianinu paskambino gana sunkius žiomų kompozitorių kurinius.

Tą patį vakarą teko dalyvauti VOKSO ruoštoje vakarienėje, o sekančios dienos vakare jau išvykau į Kijevą, kur vyko SSSR rašytojų draugijų valdybų posėdis, ukrainiečių rašytojo Ševčenkos 125 m. gimimo sukakties minėjimo proga. Šiame posėdyje iš užsieniečių dalyvavau tik aš vienas. Posėdyje buvo skaityta dešimts referatų apie Ševčenkos kurybą, gyvenimą. Šio posėdžio proga gavau patirti kokie menki yra musų rašytojų ryšiai su kaimyninėmis valstybėmis. Mane globojęs SSSR rašytojų sąjungos komisijos santykiams su užsieniais palaikyti pirm. pav. M. Aplietinas tik iš manęs sužinojo, kad lietuviai žino Ševčenką ir, kad jo kurybos yra išversta į lietuvių kalbą. Apie tai jis vėliau, skaitydamas paskaitą, pranešė visiems posėdyje dalyvavusiems rašytojams.

Kijeve teko lankytis Ševčenkos muziejuje, kuris puikiai sutvarkytas. Tame muziejuje parodyta visa Ševčenkos kuryba, kuri ėjo dviem kryptim: poeto ir tapytojo. Muziejus užima 14 kambarių. Ševčenkos minėjimo proga SSSR išleista didžiulis rinkinys ir šeši mažesni tomai jo poezijos, pirmą kartą išspausdintos rusų kalba Ševčenkos apysakos, išleistas didelis albumas jo tapybos darbų, visa eilė jo populiariosios kurybos knygelių, o taip pat nemaža leidinių Ševčenkos kurybos išleista svetimomis kalbomis. Visa tai rodo, kaip reikia pagerbti tautai nusipelniusį rašytoją.

Kijeve išbuvęs keletą dienų vėl gryžau į Maskvą, kur išbuvau ligi gegužės 15 dienai. Nors kiekvieną dieną, rytą ir vakarą lankiau Maskvos muziejus ir teatrus, tačiau nepakako laiko, kad viską galėčiau pamatyti.

Aplankiau rašytojų Puškino ir Gorkio muziejus. Čia tikrai teko nusistebėti, su kokiu kruopštumu rusai surinko visą, tų rašytojų gyvenimą liečiančią, medžiagą ir gražiai sutvarkė. Įėjęs į tuos muziejus, tuoj pajunti ir pro akis praeina visas tas gyvenimas—epocha, kurioje gyveno minimi rašytojai. L. Tolstojaus namai taip pat palaikomi apžiurėjimui. Įėjęs į tuos namus, randi ligi smulkmenų viską taip, kaip buvo tuo metu, kai L. Tolstojus gyveno ir kurė. Įdomus literaturos muziejus, kuriame dabar yra išstatyta ir Majakovskio kuryba. Netrukus Majakovskio kurybai steigiamas atskiras muziejus, kuriam bus paskirta keliolika kambarių. Literaturos muziejus saugoja dar daug įvairių rankraščių.

Be to, dar teko aplankyti įdomų rusų bajorų namą. Aleksandro III laikais, Romanovų dinastijos 300 metų jubiliejaus proga, jis buvo sutvarkytas, restauruotas. Ir dabar tas namas palaikomas, kad į Maskvą atvažiuojantieji galėtų pamatyti ir palyginti gyvenimo kelią nuo bajorų iki Lenino laikų.

Pažymėtina ir Lenino biblioteka, kuri savo didumu yra antra pasaulyje. Istorinio muziejaus jau nespėjau apžiurėti. Galiu tik pastebėti, kad rusai labai stengiasi išlaikyti istorines liekanas ir jas betyrinėdami atidengia daug ligi šiol nežinotų rusų tautos istorijos faktų bei senų seniausių laikų rusų gyvenimo budų. Taigi rusai savo praeitį labai gerbia ir iš jos mokosi.

Be muziejų Maskvoje dar teko aplankyti keletą teatrų, kurių Maskvoje yra net ligi 50. Susidarė įspudis, kad rusų režisieriai tikrai puikiai moka pastatyti veikalus. Pastatymo net netenka lyginti su pastatymais musų teatre. Pažymėtina tai, kad rusų režisieriai labai gerbia veikalų autorius. Pas mus paprastai režisieriai tiek iš savų, tiek iš svetimų — klasikų autorių veikalų daug vietų išmeta, kad tik suspėtų per 2—3 valandas veikalą suvaidinti ir visai nekreipia dėmesio, kad taip pasielgdami sužaloja patį veikalą. Rusijoj to nėra. Veikalai statomi ištisai, jų nežalojant. Palyginant musų teatre statytą veikalą su tuo pat veikalu, kuris pastatytas Maskvos teatre, pastebimas didžiulis skirtumas musų nenaudai. Teko lankytis ir Revoliucijos teatre, kurio pastatymai bei artistų vaidyba nėra nei kiek menkesnė, kaip didžiuosiuose Maskvos teatruose. Iš to išvada, kad Maskva kaip buvo, taip ir liko, teatro meno miestu.

Visi Maskvos teatrai perpildyti. Į kai kuriuos jų tenka laukti bilietų net po savaitę ir daugiau. SSSR yra apie 500 nuolatinių teatrų ir apie tiek pat keliaujančių — kolchozų teatrų.

Lankydamąsis Jaltoje aplankiau Čechovo muziejų — namą, kuriame šis rašytojas anksčiau gyveno. Čechovo muziejų prižiuri Lenino biblioteka, o veda Marija Paulovna (Čechovo sesuo). Šiame Čechovo muziejuje taip pat galima dar įsitikinti, kaip rusai gerbia savo rašytojus. Viskas name palikta taip, kaip buvo Čechovui jame gyvenant; fabrikai net specialiai pagamino tokius pat sienoms tapetus, kokie buvo anksčiau. Tuo tarpu pas mus viso šito dar nėra.

Tačiau rusai ne tik mirusiais, bet ir gyvais rašytojais tinkamai rupinasi. Tenykščiams rašytojams netenka galvoti apie tai, kaip galus su galais suvesti, apie varžytines, kaip yra pas mus. Tas kasdieninis musų rašytojų rupestis atima bent 80 nuoš. energijos kurybiniam darbui. Rusų rašytojai gauna didelį honorarą, jie neišnaudojami. Materialiniais rusų rašytojų reikalais dar rupinasi Literaturos fondas, kurio žinioje yra keliolika rašytojų darbui ir poilsiui namų. Tuose namuose norintieji apsigyventi rašytojai turi mokėti labai mažus atlyginimus, o jei ir tų negali sumokėti, tai atleidžiama ir nemokamai. Respublikų rašytojų draugijos taip pat turi tokių namų. Rusų rašytojai yra sutvarkę tinkamai ir teisinių reikalų apsaugą. Pasižymėjusiems ir kurybingiems rašytojams dar padeda ir vyriausybė. Yra išleistas įstatymas rašytojų kurybai tinkamoms sąlygoms sudaryti. Ypatingai gerai materialiniai stovi rusų rašytojai-dramaturgai. Pastebėta, kad dramaturgai žymiai daugiau uždirba už kitus rašytojus, nors pastarieji taip pat gauna didelius honorarus. Norint išvengti didesnio honorarų skirtumo, dabar nustatomas naujas atlyginimas rašytojams (padidinamas), poetams už poezijos eilutę bus mokama po 25 rub. (Rub. vertas 1.10—1.15 lt.), už beletristikos lanką bus mokama po 3,000 rublių.

Rusai knygą yra nepaprastai pamėgę. Knygų tiražai siekia milionus egzempliorių. Žymesniųjų rašytojų veikalus leidžia didelės leidyklos, o pradedantiems rašytojams pati Rašytojų sąjunga turi įsteigus savo leidyklą, kuri ir padeda jauniesiems įsigyti vardą, išleisdama jų veikalus.

Apskritai, kalbant apie SSSR kulturos reikalus, tenka pastebėti, kad ten kulturos reikalai vertinami lygiai su krašto gynimo reikalais bei kit. Todėl ir kulturos darbuotojams yra noras atsidėjus dirbti. Į rašytojų pageidavimus SSSR kreipiamas reikiamas dėmesys. Jei rašytojai iškelia ką nors neigiamo švietimą bei kulturos reikalus tvarkančiose įstaigose, po kai kurių pasitarimų neigiamybės pašalinamos.

Krymu buvau tikrai sužavėtas. Tai graži vieta gamtos atžvilgiu. Taip pat ten yra daug istorinių liekanų. Kryme ilsisi tukstančiai darbininkų moderniškai įrengtose sanatorijose.

Ruoštuose priėmimuose bei atskiruose pasikalbėjimuose su SSSR rašytojais teko pastebėti simpatijų lietuvių tautai ir literaturai. Niekas nedavė suprasti, kad aš atvykęs iš mažytės valstybės, bet atvirkščiai — kėlė lietuvių tautos seną kulturą, kuri anksčiau kartu su rusų kultura dominavo rytų Europoje.

Rusų rašytojai labai susidomėję musų literatura ir nori su ja arčiau susipažinti. Pageidauja apie lietuvių literaturą straipsnių ir žymesnių veikalų vertimų, — baigė pasikalbėjimą L. Gira.

LRD pirm. L. Gira patirtus SSSR įspudžius yra numatęs išleisti atskira knyga.

St. Mkl. ("L. Ž.").

PAVASARIO IŠPARDAVIMAS

Permanent Waving nuo $1.50 ir daugiau

Jųs galite gauti gražiausią pastovų plaukų sugarbiniavimą:

MARINELLO BEAUTY SHOP
3129 S. Halsted St. — Phone Victory 1131

CONNIE'S BEAUTY SALON
1051 E. 65th Street — Phone Plaza 0080

CONNIE'S BEAUTY SHOP
2127 Milwaukee Ave. — Phone Brunswick 9855

Pirmos klesos plaukų ir veido padailinimo darbas;
Priduodam plaukams naturalę spalvą ir t. t.
Valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 9 ryto iki 6 val. vakaro.
Kitomis dienomis nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro
KONSTANCIJA ABEKIENĖ, Savininkė

Lietuvos kuno kulturos rumai. Europos krepšinio (basketball) pirmenybių dienomis (gegužės 21-28) rumų fasadas papuoštas visų pirmenybėse dalyvavusių valstybių: Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos, Vengrijos, Italijos ir Francijos vėliavomis. Pro vartus kairėje į specialiai krepšinio rungtynėms pastatytą halę traukia žiurovai.

LITERATUROS DRAUGIJOS DEŠIMTO APSKRIČIO KONFERENCIJOS TARIMAI

Detroit, Mich.—Gryžtant į Detroitą po pasekmingos LLD 10-to Apskričio konferencijos Hart, Mich., mano sandraugai delegatai priminė, kad neužmirščiau parašyti spaudoje apie konferencijos tarimus. Apie kelionės įspudžius, girdi, jie patys parašysią.

Bet kaip čia pradėti, kad aš iš visų pats jauniausias, tai yra, jauniausias kas liečia tokias konferencijas. Tokioj skaitlingoj ir iškalbingais draugais gausioj konferencijoj dar pirmu kartu teko dalyvauti. Viskas man atrodė nauja, nepaprasta, nors senesniem veikėjam tas jau nebe pirmiena.

Tiesa, apie 16 metų atgal teko dalyvauti vienoje katalikiškos organizacijos kuopų konferencijoje Clevelande. Bet tada susirinkome tik dviejų kuopų delegatai. Susirinkome irgi su tikslu sutverti minimos organizacijos apskritį tarpe Clevelando ir Detroito. Bet kadangi tiek mažai mųs tebuvo, tai taip ir paliko nieko neatsiekta.

Kas kita Literaturos Draugijos 10-to Apskričio konferencija. Šis apskritys jau nebe naujas. Jį sudaro septynios kuopos su šimtais narių. Nekurios kuopos gana didelės, turi gabių, prasilavinusių narių, gerų kalbėtojų ir organizatorių. Ir netik vyrų, bet moterų ir jaunimo. Visi dirba apšvietos, kulturos darbą ir neblogai sekasi. Musų apskričio ribose puikiai stovi knygų ir abelnai literaturos platinimas, knygynų steigimas, prakalbų bei paskaitų rengimas; surengiama savitarpinio lavinimosi vakarai, dramatiški perstatymai ir tt.

Šitie visi atsiekimai ryškiausiai atvaizduoti konferencijoje delegatų raportuose. Puikų raštišką raportą išdavė 52-ros kuopos delegatė drg. Astrauskienė. Kuopa turi virš 100 narių. Veikimas visuomet sutartingas. Turi knygyną ir pasekmingai platina darbininkišką literaturą. Pereitais metais parduota literaturos už $36. Daug išaukauta Ispanijos liaudžiai ir kitiems svarbiems reikalams.

188 kuopos delegatas raportavo, jog kuopa turi virš 80 narių. Literaturos pereitais metais parduota už $21. Įvairiem darbininkiškiem reikalam išaukauta $34. Prisidėjusi prie palaikymo darbininkiškos svetainės Hamtramcke — International Workers Home—nusipirkdama šėrų už kelis desėtkus dolerių. Daug darbuojasi dramos srityje ir net turi įsitaisę nemažai teatrališkų kostiumų. Kartu su nekuriom kitom organizacijom Ispanijos paramai pinigais ir daiktais sukėlė apie $600.

Grand Rapids kuopa irgi nemaža, rodos, virš 50 narių. Pereitą žiemą laikė savitarpinio lavinimosi mokyklėlę. Sutikimas narių tarpe pavyzdingas.

Kitos mažesnės kuopos, kaip tai Scottville, Muskegon, Saginaw ir Hart, neturėjo tokių smulkmeniškų raportų. Bet ir jos veikia, kruta, dirba apšvietos ir kulturos darbą savo kolonijos lietuvių tarpe.

Svarbesnieji konferencijos tarimai buvo šie:

1) Raginti kuopas daugiau kooperuoti su apskričio komitetu.

2) Kad pačios kuopos rupintusi prakalbų maršrutais ir iš anksto praneštų apskričio komitetui kokio kalbėtojo pageidauja.

3) Surasti budus kaip sustiprinti kuopas ir geriau pravesti apšvietos darbą.

4) Ketvirtas tarimas gal daugiausiai sukėlė ginčų konferencijoje. Tai buvo įnešimas likviduoti apskritį. Pagaliaus po ilgų diskusijų nutarta šis klausimas leisti kuopom nubalsuoti referendumo keliu. Prieš įnešimą gerais argumentais paremtas kalbas pasakė delegatai Kraucevičius, Juodaitis, Alvinas, Butkus, Dapšys ir keli kiti. Ypatingai man patiko draugo Juodaičio, scottvilliečio, kalba. Jis nurodė, jog šiais reakcijos laikais mums reikia dar daugiau glaustis kruvon, organizuotis, o ne naikinti jau esamas organizacijas. Farmeriai, sako jis, atrodo geriau supranta vienybės reikalingumą už miesčionis.

Mano nuomone, likviduoti apskritis butų žalingas žygis. Vietoj to, reikėtų dar plėsti jį. Organizuoti Literaturos Draugijos kuopas kur jų dar nėra, gauti naujų narių į esamas kuopas, vesti daug platesnį apšvietos darbą negu ikišiol.

Užbaigus konferenciją vietinė kuopa pakvietė delegatus vakarienianti. Reikia tarti didelis ačiu Hart kuopos draugėm už tokią gardžią vakarienę. Viskas buvo pagaminta sulyg farmerkų receptu, šviežia, gardu.

Bevakarieniaujant drg. Dapšys prisiminė, jog reikėtų paaukauti kiek išgalint sugryžusiem iš Ispanijos kovotojam. Ant vietos parinkus aukų surinkta $9.

Įspudingą kalbą pasakė drg. U. Litvinienė apie moterų veikimą. Pabaigoj kalbėjo vietinės kuopos narys drg. J. Kraucevičius.

Abelnai sakant, iš konferencijos išsivežiau labai malonius įspudžius. Ilgai jos neužmiršiu.

—Delegatas.

LIETUVOS ŽINIOS

VIEŠOS LIETUVIŲ SKAITYKLOS VILNIUJE.

Vilnius.—Kurį laiką Vilniuje nebuvo jokios viešos lietuviškos skaityklos. Dabar jau yra trys: 1) Lietuvių Mokslo Mylėtojų Draugijos, 2) "Kulturos" Draugijos ir 3) Lietuvių Inteligentų "Romuvos" klubo. Šiose skaityklose galima pasiskaityti nevien Vilniuje, bet ir kitur leidžiamų lietuviškų knygų, laikraščių ir žurnalų.

Gegužės 31 d. Vilniaus universitete Dr. Pr. Ancevičius gynė savo darbą tarptautinės teisės daktaro vardui gauti. Jam suteiktas tarptautinės teisės daktaro diplomas.

Jei jum patinka "Vilnis", tai kodel nepatarti ir savo draugui užsiprenumeruoti?

NAUJA KNYGUTĖ

SOCIALIS IR ŠALIES SAUGUMAS

PARAŠĖ EARL BROWDER
Komunistų Partijos Generalis Sekretorius
LIETUVIŲ KALBON VERTĖ V. ANDRULIS

Knygutė labai įdomi ir svarbi perskaityti kiekvienam lietuviui, yra daug pamokinanti. Labai aiškiais bruožais nurodo, kodel ir Amerikos buržuazija turi kovoti prieš hitlerizmą.

Kolonijos užsisakykite platinimui tuojaus, kaip piknikuose ir išvažiavimuose lengvai parduosite. Kaina tik 10 centų.

"VILNIS"
3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois

RADIO SIANDIEN

CHICAGOS STOTYS	Kls.	Mtrs.
WIND	560	535.4
WMAQ	670	447.5
WGN	720	416.4
WBBM	770	389.4
WLS	870	344.6
WEKR	870	344.6
WAAF	920	326
WCFL	970	390
WMBI	1080	277.6
WCBD	1080	277.7
WJJD	1130	265.3
WWAE	1290	250
WSBC	1210	247.8
WGES	1360	220.4
WHIP	1480	202
WHFC	1420	

Birželio 19, 1939

POPIET

12:00—WAAF. The Symphonic Hour.
WBBM. The Goldbergs.
WCFL. The Hit Revue.
WJJD. Current News.
12:30—WMAQ. Carol. Golden Store.
WBBM. Road to Life.
WHFC. Man on the Street.
WCFL. Meet the Folks.
1:00—WCFL. Favored Melodies.
WBBM. Barclay's Daughter.
WAAF. News Report.
1:15—WLS. Checkerboard Time.
WBBM. Life & Love of Susan.
WCFL. Eddie and Fannie.
WGN. Young Dr. Malone.
1:30—WBBM. Your Family & Mine.
WJJD. Mid Day Rounup.
WCFL. Amer. Radio Warblers.
WIND. WPA Orchestra.
WGN. The Lady's Answer.
1:45—WBBM. When a Girl Marries.
WGN. Meechy's Orch.
WAAF. Song Shoppers.
WIND. Organ and Vibra.
2:00—WJJD. Black and White.
WBBM. Editor's Daughter.
WCBD. World News.
WSBC. Rhythm Rambles.
WCFL. Musical Moods.
WIND. News.
2:15—WCBD. Music in the Air.
WLS. Homemakers' Hour.
WGN. Concert Hall.
2:30—WCBD. Musical Matinee.
WBBM. Flanagrams.
WIND. Paddock Party.
2:45—WCBD. Animals in the News.
WLS. News.
WAAF. News and Weather.
2:55—WGN-WCFL-WBBM.Baseball
3:00—WSBC. Polish Matinee.
WAAF. Intern. Potpurri.
WENR. Club Matinee.
WMAQ. Backstage Wife.
3:30—WGES. Maria and Remo.
WAAF. Rhumba Beat.
WBBM. Missus Goes to Mkt.
WHFC. Man on the Street.
3:45—WMAQ. Midstream.
WIND. Race Results.
WAAF. Eunice Clark, Songs.
4:00—WGES. World Reports.
WIND. Columbia Chamb. Or.
WENR. Home Forum.
WMAQ. Glenn Miller's Orch.
4:15—WMAQ. Concert Miniature.
WENR. Song Sweets.
4:45—WENR. Bob Armstrong's Or.
WBBM. Tenth Inning.
WIND. Race Results.
5:00—WGES. Evening Bells.
WAAF. Russ Perkins.
WBBM. Press News.
WCFL. Accordiana.
WIND. Press News.
WMAQ. Science—News.
5:30—WJJD. Musical Motorist.
WCFL. March Music.
WAAF. News.
5:45—WAAF. Tower Tunes.
WBBM. Meet the Missus.
WIND. Current News.
WMAQ. When Music Calls.
WCFL. Jack Kelly's Orch.

VAKARE

6:00—WENR. Orphans of Divorce.
WJJD. Music and Banter.
WAAF. Sport Shorts.
WCFL. Last Minute News.
WGES. European Ballroom.
WMAQ. Ennio Bolognini's Orch.
6:15—WGN. News.
WGES. Congratulations.
WAAF. Bandstand.
WBBM. Lum and Abner.
WCFL. Tower Tunes.
6:30—WGES. Polish Program.
WLS. Ted Traver's Orch.
WBBM. The Chicagoans.
WGN. Flying Reporter.
WMAQ. News.
6:45—WHFC. Čekų Programas.
WCFL. Sports Review.
WGN. Sports.
WLS. Science on the March.
7:00—WGES. Lietuvių Programas.
WBBM. Tune Up Time.
WMAQ. Al Pearce.
WCFL. Order of Adv.
WGN. Name Three.
7:30—WMAQ.The Voice of Firest.
WBBM. Model Minstrels.
WHFC. Symphonic Hour.
WJJD. Pacific Paradise.
WCFL. Favorite Melodies.
WAAF. Evening Concert.
WGN. The Lone Ranger.
8:00—WMAQ. Elmer F. Andrews,—
Wages and Hours.
WCFL. Let's Take a Trip.
WHFC. Polish Program.
WBBM. Lux Radio Theatre.
WENR. Vinc. Lopez's Orch.
8:30—WGN. News.
WENR. Nat'l Radio Forum.
WIND. Tommy Ott, Organ.
8:45—WGN. Freddy Martin's Orch.
WIND. Melodies of Romance.
WCFL. Frank and Fritz.
9:00—WSBC. Jew. Dramatic Guild.
WMAQ. Carn. Content. Prog.
WENR. True or False.
9:30—WBBM. Ed. Cantor's 'Carav.'
WENR. Doctor I. Q.
WENR. Doctor I. Q.
WIND. "Hoss Tales".
WHFC. Lietuvių Programas.
WGN. Henry Weber's Orch.
10:00—WBBM. Amos 'n' Andy.
WIND. Hawaii Calls.
10:15—WMAQ. Pleasure Time.
WBBM. News.
WGN. Ted Rito's Orch.
WIND. Pancho's Orch.
WENR. Carl Schriber's Orch.
WMAQ. Mr. District Att.
10:30—WBBM. Man on the Street.
WENR. Milt Herth's Orch.
WENR. Buddy Fisher's Orch.
WCFL. "The Life Program."
WIND. Courtney's Orch.
11:00—WENR. Music You Want.
WGN. Alexander's Orch.
WMAQ. Tommy Dorsey's Or.
WIND. Cafe Continental.
11:30—WCFL. Musicale.
WIND. Current News.
WMAQ.Mal Hallett's Orch.
WBBM. Ted Weem's Orch.
WGN. Teagorden's Orch.
11:45—WSBC. Front Page Drama.
WCFL. News Flashes.
WIND. Dance Music.
12:000—WBBM. Tony Cabot's Orch.
WIND. The Nite Watch.
WENR. Westwood's Orch.
WMAQ. Gene Beecher's Or.

Lietuvių Vaizbos Buto Ekskursija į Milwaukee

Burys šokikių, kurios linksmins svečius ant ekskursijos laivo, birželio 25 dieną.

Rengia American Legion Dariusas-Girėnas Post 271.

Čia matosi viena grupė aktorkų, kurios suvaidins puikųjį "Floor Show" ant "Ekskursijos Laivo,", nedėlioj, birželio 25, 1939. Apart šios grupės bus ir daugiau atsižymėjusių aktorių ir visokių įvairumų, kurie linksmins nuvažiuojant ir parvažiuojant didžiąją minią ekskursantų.

Del stokos vietos ir patogesniam patarnavimui, pagal sutartį su Blatz Brewery, tikietų skaitlius po $2 yra apribuota. Tikietai po $2 ant busų del "Sight Seeing" jau yra visi išparduoti, taigi į Blatz Brewery mažas skaitlius dar yra palikęs. Todel norintieji važiuoti pasiskubinkite įsigyti.

PASTABA.

Tikietai bus galima gauti ir vėliau tiktai kaina bus skirtinga, vien tik ant laivo bus $2.00. Norintieji važiuoti ant busų "Sight Seeing" pamatyti žymesnes vietas po Milwaukee kainuos 75c. ekstra.

Laivas išplauks nuo Navy Pier 9:30 val. ryte ir sugrįš tą pačią dieną 9:30 val. vakare.

Tikietus galima pirkti pas komisijos narius: Wm. Kareiva, 4641 So. Paulina St., telefonas Yard 5350 ir tt.

Wm. Kareiva.

Padarė Operaciją Jaunuoliui F. Julian Ant Širdies

Frank Julian, 19 metų, žaidė su savo broliu. Mokino šaudyti kompresuoto oro žaisliniu šautuvu. Vaikas šovė atsukęs į brolį Franą. Tula šautuve guminė dalelė buvo prisegta adata. Iš šautuvo adata įstrigo Franui į krutinę ir prapuolė.

Vaikinas manė tai niekas. Važiuojant darban gatvekary apslobo.

Subaloj nučmė X-Ray paveikslą. Pasirodė metalinis dalykėlis įstrigęs į širdies muskulus. Padarė operaciją ir išėmė adatą iš širdies raumenų.

Prigėrė Vonioj

Pereitą penktadienį buvo pusėtinai šilta. Mrs. S. Anderson, 40 metų, pradėjo slobti. Moteris nusprendė atsivėdinti šaltam vandenyje vonioj.

Prisileido pusę vonios vandenio. Moteris įsilipus vonion, matyti, apsloko ir prigėrė.

Duktė rado negyvą motiną vandenyje.

IŠ "VILNIES" PIKNIKO

"Tokie dideli "Vilnies" dienraščio pavasariniai atlaidai, del netikusio oro, paliks nepamatyti," girdėjau kalbant. Klastauskai visuomet, kai rugių pėdą įsimetę į savo automobilių budavo nuveža į "V." pikniką. O dabar kaip ant ty patyčių ir tyli kaip Kantrimas su Pilypu pupas aižydami. Bet ką dievulis žada, tai ir visai nesitikėdamas gauni.

Pasibaigė joniškiečių mitingas. Joniškiečių Kliubas iš savo "karmano" užfundino bačkutę ir dar valstybinės. Na, ir vaišina savo narius. Draugai Baltai sako važiousim į "Vilnies" gegužinę. Davė jam žinią, kad rockfordiečiai atvažiuos. Jis sako, tai noriu su jais susieiti. Sakau ir aš labai noriu pamatyti Emilijų. Daratėlę, Povilą, Walterį ir kitus. Dar prie mųs prisidėjo vienas jaunuolis ir chicagietė p-nia Slavinskienė, na ir pasileidome jau vakare (truputis po penktos). Važiuojant per laukus ir saulutė švystelėjo. Oras gražėjo. Ko čia nuo pat ryto negalėjo tokis buti. Darinus-Girėno vienas legionierius mums pranešė dar salėj bunant, kad pas vilniečius yra daug suvažiavusių, tik, sako, daržo slėnis patvinęs, tai iš plytų tiltelius žmonės pasidarę vaikščioja. Nejaugi!

Nuvykom dar ant laiko prieš programą. Nustebome, kad tiek daug atsilankė žmonių. Bet svečių iš Rockfordo greičiau nėra, manom sau. Informacijų gauname iš drg. Andrulio, kad rockfordiečių yra. Puiku! Negalim surasti. Ale kur tau, jau su Sakalausku kratome dešines. Paskui su Šalčiu, M. ir P. Slavinskais, d. Rumchikaite ir kitais. Tikrai smagiai jaučiamės. Daug susitinkam malonių veidų.

Jau ir choras pradėjo sutartinę traukti. Rockfordiečiai labai džiaugėsi Kulturos Ratelio Choro dainavimu; tuo jaunimu, kuris Amerikoj gimęs, o Lietuvoj užaugęs. Gyrė vieną bosistą ir kelis spranus.

Užvakar "Vilnyje" skaitau, kad daug buvo atvykę iš kitų miestų ir valstijų svečių, taippat ir iš provincijos buvo nemažai. Tiesa, mačiau Dr. Simanauską iš Clevelando. Ėjo pro musų burį su savo žmona. Pasveikinti progos neturėjau. Stiklines paskambinę. Daratėlės Emilijos su razinkais keptus pyragus suvalgėm. Kaip tik tamsi naktužė užviešpatavo, drg. Šaltis jau buvo pasirengęs saviškius vežti į namučius.

Užpraše į savo gegužinę rugsėjo 3 d. eną į Rockfordo ąžuolynus. Taigi, giminės, brolienės ir draugai atsisveikinę, gražių įspudžių įsigėję ir šveitėm automobilium nakvynėn. Jėm šimtas mylių kelionė, mums—apie dvidešimts kilometrų. **—R. Š.**

Chicagos Darbininkų Delegacija Vyks į Springfieldą

Šeštadienį darbininkų atstovai pikietavo seimelio nario Benjamin Adomowskio namus ir Elmer Schnackenberg namus. Rejkalavo perleisti $6,000,000 bilių per seimelio rumus.

Prie Adomowskio namų daugiausia pikietininkų susirinko iš Workers Alliance.

Pirmadienį bedarbių organizacijos, darbo unijų, CIO ir ADF unijų atstovai išvyko į Springfieldą, kad pasimatyti su seimelio atstovais ir padaryti į juos įtaką del šalpos biliaus perleidimo.

Iš Moterų Kulturos Kliubo Susirinkimo

Išrinkome Dvi Delegates į Lietuvių Moterų Seimą.

Birželio 14 d. įvyko Chicagos Lietuvių Moterų Kulturos Kliubo visuotinas narių susirinkimas. Daug moterų pribuvo į susirinkimą.

Apart kliubo reikalų, svarstėm ir kliubui prisiųstų laiškų iš Amerikos Lietuvių Moterų Seimo šaukimo komiteto. Seimas įvyks pradžioj rugsėjo Brooklyne.

Komiteto sekretorė Petrikienė ragino musų kliubą išrinkti delegates į seimą.

Tą klausimą plačiai diskusavome. Mys kliubas skaitlingas, turi nemažą įtaką ir daug įvairių kulturinių darbų atlieka. Tiesa, kad Brooklynas toli, išlaidos nemažos, bet mųs kliubietės kruopščios, jos žino kaip gali nuvažiuoti ir tolimą kelią su nedaug pinigų.

Kliubas pagaliau nutarė ir išrinko dvi delegates, Oną Garšinskienę ir Sofie Willienę.

Abidvi draugės darbščios, daug veikia visuomeniniam judėjime. Neabejotinai jos musų kliubą gražiai atstovaus Moterų Seime.

Kliubo pirmininkė K. Abekienė pasitraukė iš pirmininkės vietos, nes ji mano apie trim mėnesiam išvažiuoti iš Chicagos. Nauja pirmininkė išsirinkom tą vakarą, Oną Garšinskienę.

Šiuo laiku chicagietės moterys rengiasi prie rankdarbių parodos. Musų kliubas, teisingiau kliubo choras, prie to parengimo irgi prisidės. Choras prisižadėjo pildyti dalį programo.

Tenka pagirti kliubietes už jų veiklumą. Nežiurint šilto vasaros oro, moterys skaitlingai lankosi tiek į choro pamokas, tiek į kliubo susirinkimus.

Valio, kulturietės! **Močiutė.**

Mesią Lauk su Didelėm Įplaukom Šeimas Iš Jane Adams Namų

Federalės valdžios administracijos patvarkymu turi išsikraustyti 50 šeimų iš Jane Addams federalių namų. Jeigu tos šeimos neišsikraustys, tai jas išmes į gatvę.

Federalių namų administracija sako, kad surado, jog 50 šeimų, kurių mėnesinės įplaukos daugiau, negu šešis kartus už kambarių randas.

Administracijos patvarkymas, kad tokie žmonės, kurie turi dideles įplaukas, gali pasisamdyti privačiuose namuose apartmentus.

Klausimas perėjo teisman. Administracija reikalauja evikcijos varanto.

Kelios dienos atgal įvyko randauninkų susirinkimas, kurį sušaukė Jane Addams Club, Inc. Be to, pasiuntė delegaciją pas majorą, kad sudraustų federalių namų administraciją.

Federalė valdžia stato namus ir rupinasi palaikyti žemas randas del žmonių, kurių įplaukos mažos. O šeimos su didelėm įplaukom gali pasiranduoti sau kambarius bile kur. **—P. T.**

Daugiausia Žuvo Auto Nelaimėse Antram Warde

Chicagos Saugumo Komisija surinktom duomenims iš automobilių nelaimių nurodo, kad daugiausia šių metų bėgyje žmonių žuvo 2-tram Warde. Užmušta 11 žmonių.

Daug žmonių užmušta ir lietuviais tirštai apgyventam—13-tam Warde, Marquette Park apielinkėj—9-ni žmonės.

11-tam Warde, Bridgeporte nuo naujų metų iki dabar užmušė 6 žmones.

Neinant toliau į smulkmenas išvada aiški, kad visi, kurie tik važinėja automobilais, turi žinoti, jog del jų neatsargumo, kaip jų pačių, taip ir daug kitų žmonių gyvastys stovi pavojuj.

DU APIPLĖSĖ; ATĖMĖ $11,700.

McGrath, banko pinigų pernešėjas, išėjo iš Merchants National Bank, 3158 W. Madison ave. Ant jo puolė trys vyrai, įvertė į savo automobilių ir nuvažiavo. Kelyje apdaužė ir atėnę $10,000 bonais, išmetė ant Franklin blvd. ir St. Louis ave.

A. E. Vaughn pačmė iš bankos darbininkam algų $1,700. Ties Paulina ir Division st. du vyrai jį sugriebę įvertė į automobilių. Bevažiuojant iš jo atėmė pinigus ir išmetė ties Haines ir Hooker street.

A. A.

KLEMENSAS BARTKUS

Persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 17 d., 4 val., 45 m. ryto, 1939 m., sulaukęs pusamžio; gimęs Lietuvoj, Miškinių kaime, Ramigalos parapijos, Panevėžio Apskričio. Amerikoj išgyveno 33 metus. Paliko dideliame nuliūdime savo mylimuosius ir mylinčius: moterį Oną, po tėvais Janonaitę, sūnų Joną ir jo žmoną Adelę; dvi dukteris: Sofiją ir Palionišą Grigienę, jos vyrą Apolinarą, žentą Joną Šiaučę, žentą Klemensą Janonį Fitchburge, Mass.; švogerį Kazimierą Janonį; tris anūkes ir tris anūkus, tris sesers sūnus ir keturias sesers dukteris ir daug kitų giminių, ir draugų. Lietuvoj dukterį Antaniną Janonienę ir jų šeimą, ir daug kitų giminių. Priklausė prie Chicagos Lietuvių draugystės ir Lietuvių Literatūros Draugijos.

Kūnas pašarvotas randasi: 6915 S. Talman Ave. Phone Prospect 7193. Laidotuvės įvyks antradienį, birželio 20 d., 1:30 val. popiet iš namų į Lietuvių Tautiškas Kapines.

Visi A. A. Klemenso Bartkaus giminės, draugai ir pažystami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.—Nuliūdę liekame,

MOTERIS ONA, SUNAI, DUKTERYS, ŽENTAI IR KITI GIMINĖS.

Laidotuvėse patarnauja graborius John F. Eudeikis, Telefonas Yards 1741.

ROSELANDO ŽINIOS

Lietuvių Darbininkų Aido Choro priešmetinis susirinkimas įvyks birželio 20 d., 8 val. vakare, Lietuvių Darbininkų svetainėj, 10113 So. Michigan ave.

Visi choro nariai susirinkime dalyvaukite. Turėsime daug svarbių reikalų. Rinksime choro valdybą; reikės padiskusuoti apie ateinantį sezono veikimą ir tt.

Visi choristai bukite laiku!

Korespondentas I. U.

18-TA APIELINKĖ

LDS 129 kp. laikė susirinkimą. Narių atsilankė pusėtinai. Apsvarsčius bėgančius reikalus, pricita prie neužbaigtų reikalų. Komitetas rengimui mainierių draugiško pikniko pranešė, kad yra proga gauti Liberty Grove (Dambrausko), sekmadienį, prieš Labor Day, 3 d. rugsėjo. Pasvarsčius nutarta daržą paimti.

Apkalbėta LDS vajaus klausimas. Ant vietos apsiėmė buti vajininkais moterų ir vyrų. Išrodo, turėsime pasekmes.

18-to kolonijoj susitvėrė vaikų draugijėlė. Pamokas pradėjo laikyti kas pirmadienio vakarą J. Petrausko svetainėje. Globoja vietos Piliečių Kliubo komitetas. Pamokas duoda J. Kuzmickas ir J. Kikas.

Ona Petrauskienė, J. Petrausko žmona, sveiksta. Savo varduvių sulaukus linksmai galės laiką praleisti.

Simano Daukanto Draugystė, kurioje daug šios kolonijos žmonių priklauso, turės pikniką sekmadienį, birželio 18 d., buvusiam Svilainio darže, palei Tautiškas kapines.

—J. G.

Majoras Kelly Prašo Daugiau Laiko Vaziuotės Sutvarkymui

Tarp Chicagos valdžios ir WPA administracijos buvo susitarimas, kad iki liepos pirmos miestas išdirbs patvarkymą, kaip apvienyti važiuotės visą sistemą.

Vidaus reikalų ministeris Harold Ickes iš WPA administracijos pusės sutiko Chicagai duoti $18,000,000 subvių pravedimui. Subvių kasimo darbas jau pradėta, tačiau važiuotės sistema tebėra neapvienyta, tąsynės tarp gatvekarių kompanijos ir elevatorių kompanijos tebeina.

Žmonės pasipiktinę tomis tąsynėmis, nes dėka jų Chicagoj yra atsilikusi transportacija ant 50 metų.

Majoras kreipėsi į vidaus ministerį Ickes prašant, kad prailgintų laiką važiuotės sistemai programą išdirbti.

Tuo pačiu laiku Geresnės Chicagos Lygos prezidentas D. John A. Lapp paskelbė lygos pasiulymus tuo reikalu:

1. Sukonsolidavimas visų transportacijos kompanijų į vieną organizaciją.

2. Duoti leidimą tokiai viešai organizacijai miestui priimtomis sąlygomis.

3. Po nustatyto laiko kompanijos nuosavybė turėtų pereiti į miesto rankas.

4. Pagerinimas transportacijos įmonių.

5. Nustatymas fėrų, mokesties už važiavimą.

Jei jum patinka "Vilnis", tai kodel nepatarti ir savo draugui užsiprenumeruoti?

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE—Dieną ir Naktį

VISI TELEFONAI YARDS 1741-1742

4604-07 S. Hermitage Ave.—4447 S. Fairfield Ave.

Tel. Lafayette 0727

DYKAI koplyčios visose Chicagos dalyse

Klausykite mūsų Lietuvių radio programo Antradienio ir šeštadienio vakarais, 7:00 valandą, iš WHIP stoties (1480 K.)

Pranešėjas P. ŠALTIMIERAS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos

Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus
4704 S. Western Ave
TEL. LAFAYETTE 8024

Anthony B. Petkus
1410 S. 49th Ct., Cicero
TEL. CICERO 2109
6834 S. Western Avenue
Tel. Grovehill 0142

S. P. MAŽEIKA
3319 S. Lituanica Ave.
TEL. YARDS 1138 ir 1139

Antanas M. Phillips
3307 Lituanica Ave.
TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS
2314 W. 23rd Place
Tel. Canal 2515 ir 2516
Skyrius: 42 E. 108th St.
Tel. Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS
3354 S. Halsted St.
TEL. YARDS 1419

I. J. ZOLP
1646 W. 46th St.
YARDS 0781
0782

J. LIULEVICIUS
4348 S. California Ave.
TEL. LAFAYETTE 3572

Kelly Pasmerkė Priešdarbininkiškus Išstojimus

PLIENO DARBININKAI GALĖS LAIKYTI MITINGUS PRIE FABRIKO VARTŲ; LAIKRAŠTININKŲ GILDIJAI GRĄŽINTA TEISĖ TURĖTI TROKĄ SU GARSIAKALBIU.

Pereitą savaitę lankėsi pas majorą CIO unijų delegacija ir nurodė, kad plieno darbininkų organizacinėj kompanijoj neigiamos civilės teisės; kad laikraštininkų Gildijos nariam atimamos teisės streike prieš Hearsto laikraščius vartoti trokas su garsiakalbiu.

Majoras Kelly į tai atkreipė atydą ir patvarkė, kad policijos departamentas neturi teisės paneigti darbininkam civilių teisių.

Laikraštininkų gildija, kaip pranešė lokalo prezidentas Harry Whol, turės teisę važinėti su troku gatvėmis ir pranešti apie streiko eigą.

Plieno darbininkai, paskelbė unijos organizatorius John Dorwalski, turi teisę laikyti masinius mitingus prie fabriko vartų. Dabar dedamos pastangos South Chicagoj, kad Carnegie-Illinois Steel Co. darbininkus suorganizuoti šimtu nuošimčių į uniją.

Toliau išleistam pareiškime Dorwalskis žymi:

"Visi South Chicagos plieno darbininkai kviečiami dalyvauti masiniuose mitinguose, kurie šaukiami prie fabriko vartų."

Pereitą sekmadienį įvyko specialiai del lenkų darbininkų masinis mitingas, 8337 Brandon ave. Kalbėjo kriaučių unijos atstovas Carrol Bobroski ir Edward Brezinski.

Svečiai iš Benton, Illinois

Drg. Leonaitis su sunum Edvardu šeštadienį atvyko pasisvečiuoti į Chicagą. Svetys yra senas "Laisvės" skaitytojas ir darbuotojas lietuvių pažangiose organizacijose.

Drg. Petrutienė yra Leonaičio sesutė. Tai pas Petručius ir apsistojo bentonietis veikėjas su sunumi.

Pereitą šeštadienį Leonaitis su Edvardu atvyko pasižiūrėti 'Vilnies' spaustuvės. Jie apžiurėjo spaustuvės mašinas ir nusidžiaugė, kad lietuviai turi tokią puikią spaustuvę.

Sakė bentoniečiai pasiliks Chicagoj apie savaitę laiko ir gryš atgal.

Nusiskundė žymiu lietuvių sumažėjimu mainų apielinkėse. Dėl to ir darbininkiškas veikimas tenais pradėjo merdėti.

—Rep.

Subatoj Numirė Klemensas Bartkus

Birželio 17 d., po sunkios ligos numirė Klemensas Bartkus, Palionijos Grigienės tėvelis.

Paskutines kelias savaites labai sunkiai sirgo Bartkus. Atrodė, kad jam bus sunku išsikasti iš ligos ir, vargšas, neatsilaikė.

Kunas pašarvotas 6915 S. Talman ave. Šermenim rupinasi laidotuvių direktorius J. F. Eudeikis 6404 S. Hermitage ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, birželio 20 d., 1:30 val. po pietų iš namų į Lietuvių Tautiškas kapines.

—Kaimynas.

Majoras Prašo Nemėtyt Atmatų Gatvėse ir Parkuose

Kaip ir pernai, šiemet skelbia savaitę švarumo, tai yra, nemėtyti atmatų, popiergalių gatvėse, tarpgatviuose ir parkuose. Švarumo savaitė prasidės birželio 26 d. ir tęsis visą savaitę iki liepos 2 d.

Majoras savo pareiškime sako, kad apie tą laiką daugiausia atvažiuoja į Chicagą svečių. Ragina pasirodyti gražiai, užlaikyti miestą švariai.

Su Žmonėm IR Tarp Žmonių

Susižeidė Drg. E. Young.

Pereitą savaitę važiuojant automobiliu į darbą drg. E. Young susikulė su troku. Kai mašina atsimušė, ten ji galva sudavė į priešakinį langą ir dikčiai kaktą sumušė.

Jos laimei pasitaikė skrybėlė pasmuko ant veido ir tuo budu išvengė stiklais veido supiaustymo.

Drg. E. Young gyvena kartu su savo sesute Masoniene, 4117 No. Long ave.

Serga Gulbinienė.

P. Gulbinienė, veikli Jono Burago paminklo pastatymo komiteto narė, paskutinėm dienom sunegalėjo. Pereitą savaitę išvyko į apskričio ligoninę sveikatos tyrinėjimui.

Juškai Parduos Hollywood Svetainę.

Draugai Juškai, kurie per keliolika metų užlaikė gražią užeigą ir buvo savininkai Hollywood svetainės, 2117 West 43rd st., nusipirko gražią vietą prie Druce Lake.

Juškai ten persikelia gyventi. Hollywood svetainę ir taverną, kuris buvo prie svetainės, parduos.

Kalpokų Mašina Susikulė.

Drg. Kalpokas aną dieną vaziavo maisto parsivežti į groserį. Prie Montrose ir Cicero ave. žmogus stačiai palindo po Kalpoko automobilium. Kalpokas norėdamas išgelbėti žmogaus gyvastį pasuko į šalį ir atsimušė į stulpą.

Žmogaus gyvastį išgelbėjo ir drg. Kalpokas nesusižeidė. Bet automobilius po to nuotikio atsisakė toliau tarnauti.

Čerausko-Andrijauskaitės Vestuvės.

Pereitą šeštadienį įvyko iškilmingos M. Čerausko vestuvės Lietuvių Auditorijos svetainėj.

M. Čerauskas apsivedė su Anna Andrijauskaite.

Jaunosios Čerauskienės motušė — Andrijauskienė turi taverną ant So. Halsted ir 35th pl.

—N. D.

Apvogė Deikus.

Subatos naktį per langą įlindo vagys į drg. S. ir A. Deikų namus ir pavogė virš $330 pinigų, įvairių daiktų ir dokumentus.

Drg. Deikai turi taverną ant So. Union ave. ir 30th st.

—Rep.

Sudegė Dinamitas ir Nieko Neatsitiko

Iš penktadienio į šeštadienį paryčiu atvėso oras. John Casey, sargas prie WPA projekto, Wallace ir Englewood st., nusprendė pajieškoti malkų ir užkurti pečių, kuris buvo troke vartojamam pastogei prie projekto.

Palikęs du sargu troke J. Casey išėjo jieškoti malkų. Prie patiltės Wallace st. rado tris šmotelius "malkos."

Atsinešė daiktus. Jau pečius buvo pakurtas. Casey vieną atsineštą šmotuką įmetė į pečių. Pradėjo rustnoti ir smirdėti.

Apžiurėjo du likusius ir nusprendė, kad gal ne malkos ir nereikia dėti į pečių.

Byte paaiškėjo, kad tai buta dinamito. Pašaukė bombų skvadą.

Tas pareiškė sargam, kad jie laimingiausi žmonės, jog netant dinamitas ant žemės neekšplioduoja.

Dinamitas ugnyje taip sau gruzda, neeksplioduoja.

Priėmė Tavernų Uždarymo Laiko Prailginimą

Su Laiko Prailginimu Eina ir Laisnių Kainų Pakėlimas.

Pereitos savaitės pabaigoj miesto taryba užbaigė tavernų uždarymui laiko prailginimo ir laisnių kainų pakėlimo klausimą. Aldermanai nubalsavo, kad tavernas šiokiom dienom, vietoj pirmiau uždarydavo 1 val. naktį, uždarytų 2 val. naktį, o subatoj 3 val. naktį, tai sekmadienio ryte.

Restauranai ir kabaretai, kurie turi speciales privilegijas, šiokiom dienom uždarytų 4 valandą ryte ir sekmadienį 5 val. ryte.

Su laiko prailginimu pakeliama ir laisnių kainos. Ikišiol tavernų laisniai buvo į metus $600, dabar bus $800. Taippi bus brangesni laisniai restoranam ir kabaretam.

Miestas, pagal naują patvarkymą, gaus arti $2,000,000 daugiau už laisnius taksų.

Degtinės Krautuvių Savininkai Nepatenkinti.

Degtinės krautuvių savininkai sako, kad tavernų uždarymo laiką prailginus, jiem daug biznio nutrauks. Prie tokių išvadų eina, išskaitliuodami, jog daug kas pirkdavosi svaiginančių gėrimų į namus, nes vėliau naktį negalėdavo baliavoti saliunuose. Dabar galės iki ryto gerti, tai nepirks svaigalų į namus.

Jie sako užvesią teisme bylą prieš aldermanų nutarimą. Jeigu reikėsią, eisią net į valstijos aukščiausią teismą, kad panaikinti aldermanų nutarimą.

Patvirtino John D. Allen Paskyrimą į Apšvietos Tarybą.

Penktadienį aldermanų tarybos posėdyje buvo iškeltas John D. Allen patvirtinimas paskyrimui į apšvietos tarybą. Prieš Allen paskyrimą išstojo 5-to Wardo aldermanas Paul H. Douglas. Jis nieko konkretaus nepridavė prieš Allen, o tik nurodė, kad Allen veikimo rekordai nežinomi.

Paleidus balsavimui, 46 už, 1 prieš John D. Allen paskyrimas į apšvietos tarybą patvirtintas.

P-kas.

Pusė Chicagos Negrų Gyvena iš Šalpų Bei WPA Darbų

Abelnai Chicagoj gyvena 275,000 negrų. Senai žinoma, kad negrus paskiausia pasamdo į darbą ir pirmiausia paleidžia iš darbo. Del tos priežasties jų didesnis nuošimtis randasi ant šalpų surašo ir turi vietas WPA darbuose.

Apskaičiuoja, kad apie 147,000 negrų priklauso nuo šalpų arba WPA.

Iš 109,000 šelpiamų vienučių, 43,800 yra negrų vienutės. Viso tos vienutės apima arti 92,000 asmenų. Tai 40 nuošimtis visų šelpiamų.

Chicagoj šiuo laiku dirba prie WPA darbų 98,600 žmonių. Jų tarpe yra 31,900 negrų. Tai 32 nuošimtis visų WPA darbininkų.

Viską sudėjus į daiktų susidaro didelė skaitlinė. Apie pusė Chicagoj gyvenančių negrų priklauso nuo šalpų, arba WPA darbų.

Reikia pažymėti, kad dažnai esti nusiskundimų, jog negrai mažiau gauna šalpų arba gauna prastesnius produktus. Jiem mažiau rendų moka, negu abelnai baltveidžiams.

Negrų padėtis itin sunki šiais ekonominio krizio laikais. Jie darbų gauti negali.

Kapitalistų spauda bando iš to daryti didelį dalyką, kad pusė negrų reikia šelpti. Bet kas kaltas už tą padėtį, jeigu ne patys kapitalistai? Jie sudarė tokią aplinkumą, kad žmonės turi gyventi iš šalpų.

Lai atidaro fabrikus, lai moka žmoniškas algas tie pinigų maišai, tada nereikės šelpti.

Saulėtekis.

JUDIS "OPPENHEIM ŠEIMYNA"

Scena iš garsaus judžio "The Oppenheim Family". Atvaizde matosi paties "Oppenheim" charakteris, nazių valdžios viršilos ir kiti. Dabar judį rodo Sonotone teatre, 66 East Van Buren street.

Antanas M. Phillips Sumodernizavo Koplyčią

Bridgeport.—Pereitą savaitę plačiai žinomas jaunas laidotuvių direktorius p. Antanas M. Phillips sumodernizavo savo koplyčią, 3307 So. Lituanica ave.

Dabar moderniškoji p. Masalskio koplyčia visai kitaip atrodo iš vidaus. Negalima sakyti, kad pirmiaus nebuvo graži. Betgi dabar visai kas kita. Gerai patyręs artistas-dekoratorius skoningai suderino naujas spalvas ir visą koplyčią aprėdė naujais rubais iš vidaus pusės.

Kur pirma buvo gražios marmuro grindys, dabar ten vaikščiosi ant minkšto kauro (karpeto), kur buvo gražios bažnytinio stiliaus lomkos, dabar galėsi sėdėti ant minkštų kedžių. Matėte pirmiaus gražiai varnišiuotą medį, dabar matysite plieno spalvos baltumą gražiai suderintą su melsva spalva ant sienų.

Žodžiu, paliko tik vien spalvuoto stiklo gražus langai nepaliesti. Šiaip viskas viduje atrodo tartum ne la pati koplyčia.

Kaimynas.

Turtas—virš $3,100,000.00 Rezervas —virš $225,000.00

4192 S. ARCHER AVENUE
(North East Corner Archer and Sacramentor Ave.)
Phone LAFAYETTE 0461
United States Government priežiūroje ir kiekvienai ypatai pinigai apdrausti iki $5,000.00
Išmokėjom už padėtus pinigus 4%
Duodam Paskolas ant 1-mų Morgičių
Safety Deposit Dėžutes Galima Pasirenduoti
Ofiso Valandos: nuo 9 ryto iki 5 vak. Seredom nuo 9 iki 12 dieną, Subatom nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro.
STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION of CHICAGO
JUSTIN MACKIEWICH President
HELEN KUCHINSKAS, Sec.

Kankliečiai, Skaitlingiau Rinkitės Į Pamokas

Tenka tarti žodis kitas į veikliousius kankliečius. Paskutinėse pamokose permažai pribuvo dainininkų ir dainininkių. Vasaro neturi palaužti mus veiklumo meno srityje.

Linksma pažymėti, kad pereitose pamokose įsirašė trys naujos dainininkės.

Antradienį, kaip ir visada, Hollywood svetainėj įvyks Kanklių Choro pamokos. Pradžia 8 val. vakare.

Visi kankliečiai dalyvaukite pamokose!

J. D. B.

Sveikatos Reikalais Mitingas

Kalbės Aldermanas Paul Douglas.

Trečiadienį, birželio 21 d., 8 val. vakare, Skyline Athletic kliube, 188 W. Randolph st., įvyks Piliečių Komiteto Del Medikalės Pagelbos susirinkimas.

Į šį susirinkimą kviečia rinktis visus, suinteresuotus sveikatos ir žmoniškos medikalės priežiuros klausimu.

Aldermanas Paul Douglas pasakys įdomią kalbą, kas galima atlikti medikalės priežiuros pagerinimui.

Felčeris.

CENZURA NUIMTA
DABAR RODOMA
Jo laukė visi chicagiečiai
'The Oppenheim Family'
Paimta iš Lion Feuchtwanger"s "The Oppermans"
Širdį spaudžianti drama iš gyvenimo Hitlerio Vokietijoj.
SONOTONE THEATRE
66 E. Van Buren, arti Wabash
Oras Conditioned — Vesu 25c iki 1 p. p., apart Sub. ir Ned.

Phone Willow Springs 58-42
GROVE CAFE
(Birutės Daržas Piknikam)
79th ir Archer Ave.
JUSTICE PARK, ILL.
Kas Diena Duoda Skanius Valgius ir kokio tik valgio nori gausi. Penktadieniais, Šeštadieniais ir sekmadieniais gera orkestra dėl šokių.
Šeštadieniais Barn Dance.
Per Visa Naktį Buna Atdara.
Kviečiame Užeiti.
Sav. J. Makutenas

HEALTHY FOOD
RESTAURANT

Lietuviški ir Amerikoniški Valgiai
Gaminti Patyrusių Virėjų.
Vikrus Patarnavimas.
3206 S. Halsted Street
CHICAGO, ILL.
F. SAKALAUSKIENĖ

Užeikit Pas
PETE YOUNG
Yra Narys 271 Am. Legion Post, Chicagos Lietuvių D-jos
SCHLITZ ALUS
Gardi Arielka, Saldus Vynas
83rd ir Kean Ave.
(Prieš Tautiškų Kapinių Vartus)
WILLOW SPRINGS, ILL.

CLASSIFIED ADS

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

TAVERNAS su namu arba be namo pardavimui arba rendavimui. Yra 5 kambariai užpakalyj dėl pagyvenimo. Gera vieta Brighton Parke. Pašauk: Lafayette 8150.
(19-20-21-22-23-24)

KRAUTUVĖ—saldainių, ice creamo, mokyklai reikmenų, žaislų. Arti 3 mokyklų. Gyvenimui kambariai. Prieinama kaina. 6049 W. 26th St.
(19)

TAVERNAS, lončius, moderniški įtaisai. Būtinai reikia parduot. Savininkas gyvena Europoj. Pamatykit. 4106 Milwaukee Avenue (19-20-21)

TAVERNAS pardavimui, nes savininkas serga. Gera vieta, patogus kampas. Biznis buvo per 5 metus. 6835 S. Halsted St. Phone Wentworth 0843.
(16, 17& 19))

TAVERNAS su barais ir staku ir 4 kambariais rakandais del pardavimo. Gera biznio vieta. Nebrangiai parsiduoda. Pardavimo priežastis — apleidžiam Chicagą. 3111 S. Halsted Street. Telephone Vic. 0611.
(14-15-16-17-19)

REAL ESTATE FOR SALE
Namai-Žemė Pardavimui

REZORTAS—puikus namas prie Fox upės, 7 kambariai, 2 maudynės, gesas, elektra, karštas vanduo, 2 karų garadžius, grįsti keliai. Išlygos. W. G. French, 5th House, S. Bridge, Fox Street, McHenry, Illinois.
(19)

REZORTAS—Ar norite ketvirtadalį mylios Michigan ežero pakraščio, kur galėtumėt ramiai išsėtis ir žuvauti? Tad įsigykite šiuos 68 akrus už $1,200; išlygos. Rašykit: Frank M. Gierke, sr., Manistique, Mich.
(19

ROOMING HOUSE šiaurėje, 40 kambarių naujai išdekoruotų. Yra rakandai. Vanduo visuose kambariuose. Jeigu $650. Renda $175. 5 metam lyzas. Reikalinga $2,500. Taipgi turime pardavimui morgičių. Borke, 11 S. La Salle Street, Central 7586.
(19)

VIRŠ 25% GRĄŽOS

$6,000 cash pinigais įmokėta nuperka gerą vietoj 12 apartmentų namą. Yra geras pasiūlymas žema kaina ir nepaprastomis išlygomis.
LONG-KOGEN, INC.
6945 N. Clark St., Rogers Park 6500
(19-20-21)

MURINIS NAMAS prie 2815 N. Mango. 6 kambariai, karšto vandens šilumą, pusryčiam gražinas, Venecijos langų uždangalai. Uždengti porčiai; garadžius. Kaina $6,350.00. Berkshire 3956.
(19)

ROOMING HOUSE 14 kambarių. Naujai išdekoruota. Yra šaldytuvai. Renda $45.00. Pajamų yra $175.00 į mėnesį. Turime parduoti į savaitę laiko. 1723 W. Adams St. (17-19-20)

MURINIS NAMAS 3 apartmentų. po 6 kambarius ir vana. Žema kaina. Netoli mokyklos. Savininkas randasi ant pirmo flooro. 6129 S. Marshfield.
(17-19)

VIETOS PRANEŠIMAI

ROSELAND

ALDLD 79-tos kp. susirinkimas įvyks birželio 21 d., 8 val. vakaro, Lietuvių Darbininkų Svetainėj, 10413 S. Michigan Ave. Visi nariai dalyvaukite susirinkime, nes turėsime svarbių reikalų.
(19-20-21
Valdyba.

Lietuvių Darb. Aido Choro susirinkimas bus birželio 20 d., 8 val. vakaro, Lietuvių Darbininkų Svetainėj, 10413 S. Michigan Ave. Visi nariai dalyvaukite, nes yra daug svarbių reikalų. Sekr. S. Rimkus.
(19-20)

VIDURVAKARINIŲ VALSTIJŲ LIET. MOTERŲ SĄRYŠIO POSĖDIS V. Y. Lietuvių Moterų Sąryšio posėdis įvyks birželio 20 d., 8 val. vakaro, pas A. Mišciukaitienę, 3119 So. Morgan St. Kviečiame visas Sąryšio nares dalyvauti nurodytu laiku.
(19-20) Sekr. J. Skeberdytė.

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvėm, Krikštynom ir Kitokiem Bankietam Suteikiam Patarnavimą.
Linksmas Patarnavimas Visiems
Antanas Norkus, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
TEL. VICTORY 0630

Phone Wentworth 7535
1124 CLUB
LIETUVIŠKA UŽEIGA
Parinktas Alus—Blue Ribbon—Vynas ir degtinė. Penktadieniais turime keptų žuvų, keptų vištų, barbecue spare-ribs.
1124 W. 69th St.
W. BALSIS, Savininkas

C. MILLER—SUPPLY CO.
Gvarantuoti vartoti boileriai, boilerių dalys, grotos ir kitos dalys. Pilnai turime radiatorių, paipų ir fittingų.
1247 W. LAKE ST.
MONROE 3387

CRANE COAL COMPANY
5332 South Long Avenue — Telefonas PORtsmouth 9022
POCAHONTAS Mine Run (Screened), perkant 5 tonus ar daugiau $7.00
PETROLEUM CARBON COKE Perkant 5 tonus ar daugiau, tonas $7.25
Šios kainos tiktai iki liepos 1, 1939.
Sales Tax Ekstra

Medicinos Daktarai

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
4422 S. Western Avenue
KASDIENĄ
Nedėliomis pagal sutartį
Phone Virginia 3316

DR. V. ŠIMKUS
GYDYTOJOS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarais 7 iki 9. Šventadieniais 11 iki 12 ryto.
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bld.
2400 West Madison Street
VALANDOS: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakaro.
Tel. Seeley 7330
Namų Telefonas Brunswick 0597

DR. MARGERIS
3325 S. Halsted Street
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8:30 vakaro. Šventadieniais nuo 10 iki 12 dieną.
Telephone Yards 7299

Dr. Pulsucki LeVan
PHYSICIAN & SURGEON
Ligonius priimam per visas 24 val.
X-RAY ŠVIESOS SPINDULIAI
1957 Garfield Boulevard
Tel., Hemlock 6699
Res. 6231 S. Rockwell St. Prop. 0469

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakaro. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROspect 1930

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Namų Tel. BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
OFISO VALANDOS: 2-4 ir 6-8 p.m. Nedėliomis pagal sutartį.

Phones: Grovehill 3111
DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos:
nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Phone Yards 5921
Rezidencijos Kenwood 5107
DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted Sts.)
VALANDOS: 1-3 ir 6-9 iki 8:30 vakaro.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phone CANal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
VALANDOS: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 6631 So. California Ave.
Telefonas Republic 7868

DENTISTAI

Phones: Yards 2246
DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(arti 47th Street)
Valandos: nuo 9 iki 8 vakarais. Seredoj pagal sutartį.

Phone PULlman 0856.
DR. P. P. ZALLYS
DENTISTAS
30 East 111th St., Chicago, Ill.
Popiet nuo 2 iki 5. Vakare nuo 6 iki 8. Šventadieniais pagal sutartį.

Phone REPublic 2266.
DR.K. DRANGELIS
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
(CORNER WESTERN AVENUE)
OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12. Popiet nuo 1 iki 5. Vakare nuo 7 iki 9. Šventadieniais pagal sutartį.

Ofiso Tel. Canal 6122
Dr. George I. Bložis
DENTISTAS
2201 W. Cermak Rd.
VALANDOS: 9:30 iki 12 ryto; 1 iki 4:30 popiet; 6 iki 8 vakaro. Trečiadieniais ir sekmadieniais pagal sutartį.

Telefonas HEMlock 9252
ANELIA K. JARUSZ
Physical Theraphy & Midwife
Pirmadienį, antradienį ir trečiadienį randasi 6630 S. Western Avenue, Chicago, Ill. Ketvirtadienį, Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį randasi Central Avenue Beverly Shores, Ind.
Telefonas Michigan City 2799 R 3